

The Project Gutenberg eBook of Kalliit hunajan pisarat Kalliosta Kristuksesta, by T. W.

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Kalliit hunajan pisarat Kalliosta Kristuksesta

Author: T. W.

Release date: November 9, 2015 [EBook #50413]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KALLIIT HUNAJAN PISARAT KALLIOSTA KRISTUKSESTA ***

KRISTUKSESTA***

E-text prepared by Juhani Kärkkäinen and Tapio Riikonen

KALLIIT HUNAJAN PISARAT KALLIOSTA KRISTUKSESTA

eli

Lyhykäinen varoitussana kaikille
Pyhille ja syntisille

Kirj.

TUOMAS WILCOCKS

Saksankielestä ruotsintanut ja tarpeellisilla muistutuksilla selittänyt

Abraham Frosterus

Turun konsistorin notario

Suomennos

Tampereella, 1901.
Kirjapaino Osakeyhtiö "Sanoma" Tampereella.

Muutamia tietoja Tuomas Wilcocks'ista.

Tuomas Wilcocks eli 16:sta vuosisadalla. Waikka tiedot hänestä ovatkin jotenkin vaillinaiset — niinpä on hänen syntymä- ja kuolinvuotensakin tuntematon — tiedämme kuitenkin, että hän, jätettyänsä yliopiston, jossa hän v. 1589 saavutti maisterin arvon, oli myöhemmin evankelisena saarnaajana Lontoossa, menestyksellä Jumalan pyhää sanaa julistaen. Täällä kerrotaan heränneiden ihmisten etsineen hänen seuraansa ja häneltä jääneenkin tunnonvaivoilleen lohdutusta.

Kirjailijanakin ahkerasti työskennellen on hän teoksissansa selittänyt raamatun eri osia -koko Psaltarin, Salomonin Korkian Weisun, Roomalaisepistolaa y.m., jonka ohessa hän englanninkielelle

on kääntänyt monia teoksia, kaikki uskonnollista laatua. Warsinkin ovat nämät herättäväiset, arvokkaat ja opettavaiset "*Hunajan pisarat*", jotka uudestaan painettuina nyt lasketaan heränneiden lukijain käsiin, tekijän kotimaassa Englannissa saavuttaneet laajan lukijakunnan. Wiidettäkymmentä englanninkielistä painosta on tästä kirjasta aikojen kuluessa ilmestynyt. Ja toista sataa vuotta takaperin on se Saksan kielellekin käännetty; ruotsinkielisiä painoksia siitä myöskin löytyy. Mielihyvällä on tätä arvokasta kirjaa kaikkialla luettu, missä puhdasta raamattuun perustuvaa evankeelista totuutta on rakastettu ja Kristusta kaikkena kaikessa pidetty. Että tämän kirjan tekijä uskonpuhdistuksen suureen työhönkin on osaa ottanut, todistaa erään hänen kääntämänsä teoksen nimi: "Katoollisen kirkon oleelliset, näkyväiset tunnusmerkit".

Kirjantekijän alkulause.

Tällä viimeisellä ajalla [Kirjantekijä, joka tässä kirjassansa kaikkialla puhuu Raamatun puheenparsilla, ei tässä muuta tarkoita, kuin sitä aikaa, jossa nyt elämme, ja joka lähenemistään lähenee maailman loppua; viimeiseksi ajaksi kutsutaan Pyhässä Raamatussa Uuden testamentin aikaa, joka on maailman lopun läheisin aika.] tunnen tykönäni Herran rakkauden viehättävine ja suloisine säteinensä johonkin määrään loistavan sydämmessäni, tekevän minun mieleni ja haluni palavaksi, eikä ainoastaan innostuttavan minun sieluni sydämmeni hartaudessa ja hengessä taipumaan Wapahtajan puoleen [Tällä kirjantekijä ei tarkoita muuta kuin sydämmellistä haluansa uhrata kaiken saamansa armonvalon Wapahtajansa hyväksi, palvellen häntä rakkaudessa ja opettaen niitä sieluja, joista hän tässä puhuu.], joka minua suuresti rakastaa ja joka rakkaus kaiken tuntemisen ylitse käy (Ef. 3: 19), vaan myös rakkaudella kohtelevaan kaikkia ylhäältä syntyneitä Siionin lapsia ja toivottamaan heille hyvää; varsinkin kun nyt tapaa monta vaivaista horjuvaa sielua, jotka kujeilevat ja kavalat ihmiset viettelevät kaikkinaisilla opetuksilla, joilla heitä ympäröivät saadaksensa heitä pettää. (Ef. 4: 14).

Sen lisäksi tehdään myös kaikellaisia vääriä perustuksia, joille työläästi ja turhaan koetetaan rakentaa. Sillä kun ihmiset eivät ole toimellisia rakkaudessa eivätkä kasva kaikissa, Hänessä, joka pää on, Kristuksessa (Ef. 4: 14), ei voi mitään kristillisyyden kasvamista heissä tapahtua. Ilman Kristuksen yhteyttä on kaikki, mitä me teemme, kirouksen alaista.

Rakas lukija! Sinä olet tässä vähäisessä kirjassa, jos Herra tahtoo lukemistasi siunata [Nämät sanat eivät ole epäilyksen, vaan toivomuksen sanoja, niinkuin näkyy kirjantekijän alkulauseen lopusta] kuuleva ikäänkuin hiljaisen äänen kajastavan jälestäsi: *Tämä on tie, jota sinun pitää käydä; älä poikke oikealle äläkä vasemmalle puolelle* (Ef. 30: 18-21). Sillä se tie, joka johdattaa kalliin aarteen tykö, nimittäin sielun vanhurskaaksi tekemiseen Jumalan edessä, kulkee ja vie Jesuksen Kristuksen vanhurskauden kautta, sillä kaikki meidän oma vanhurskaudemme on niinkuin saastainen vaate, (Jes. 64: 6 ja Hesek. 36: 17) *vaan pitää kaikkien kielten vannoa, että Herrassa on minulle vanhurskaus ja väkevyys; sillä Herrassa kaikki Israelin siemen vanhurskautetaan, ja saa itseänsä Hänestä kerskata* (Jes. 45: 23, 24, 25).

Ei mikään muu kuin ainoan Vanhurskaan kuolema meidän väärintekijäin edestä, voi saattaa meitä Jumalan tykö; *sillä sen, joka ei mitään synnistä tietänyt, on Jumala meidän edestämme synniksi tehnyt, että me Hänessä tulisimme siksi vanhurskaudeksi, joka Jumalan edessä kelpaa.* (2 Kor. 5: 21).

Rakas lukija! Heitä maahan Kristuksen jalkain juureen kaikki, kaikki mikä sinussa vielä on vanhaa ihmistä. Hänellä yksinänsä pitää olla etuus ennen kaikkea (Kol. 1: 18). Kaikki hengellisen Temppelein astiat ja aseet ovat uudessa liitossa pienimmästä suurimpaan ripustettavat Kristuksen niskoille. Hänelle yksinänsä tulee kunnia siitä, että hän antaa näille pyhyiden astioille oikean armonsa; Hänhän se on, joka on Herran Temppelein rakentava ja kunnian siitä saava. Hänhän on myös Isänsä neuvosta ja päätöksestä tuon Temppelein ainoa perustuskivi, kulmakivi ja kruunu. Hän on itse armon täysinäisyys ja Isän kirkkaus. Tule siis, puuttukoon sinulta mitä hyvänsä, ainoastaan Hänen tykönsä; Hänellä on lääkettä ja lohdutusta kyllin, joka voi kaiken sinun turmeluksesi ja vikasi parantaa.

Rakas lukija! Herra auttakoon sinua sydämmessäsi tuntemaan mitä seuraavat varoituksen sanat sisältävät. Hän itse tehköön ne sinulle sulaksi hunajaksi, joka tuottaisi sielullesi ijankaikkista suloisuutta ja parantaisi sinun luusi, että sielusi sinussa siten saisi olla iloissansa. Minä olen uskossa ja evankeliumin osallisuudessa sinun veljesi.

Tuomas Wilcocks.

Ystäväni, minä lähestyn sinua varoitussanalla, josta minä toivon sekä minun että sinun sydämmellesi hyötyä.

Sinua kutsutaan kristityksi, käyt ihmisten kanssa kirkossa ja nautitset sakramenttejä. Siinä teet sinä hyvin; se on jalo etu. Mutta jos ei sinun kristillisyytesi ole Kristuksen veressä juurtunut, [1] [Numerot viittaavat Abraham Frosteruksen tekemiin selityksiin, jotka ovat tämän kirjan loppupuolella.] niin se lakastuu, eikä siitä tule muuta kuin vääriä ja pettäviä korskeus, jolla sinä menet helvettiin.

2 §. Jos sinä tämän ohessa yhä vieläkin pysyt sinun syntivellassasi ja omassa vanhurskaudessa, niin kuluttaa ja kalvaa tämä käärmeen myrky sinun kristillisyytesi kaiken nesteen ja voiman. Koettele ja tutki sentähden joka päivä suurimmalla utteruudella, mihin sinun kristillisyytesi toivo ja kerskaus perustuu, onko Kristuksen oma käsi itse laskenut perustuksen siihen. Jos ei niin ole tapahtunut, ei kristillisyytesi voi puolustautua päälle syöksevää rajuilmaa vastaan. Saatana kukistaa kaiken, se kaatuu ja sen lankeemus on oleva suuri (Math. 7: 27).

3 §. *Luulolta petetty sielu!* Sinä tulet varmaan pahoin seuloituksi[2]. Sinun kristillisyytesi luonto tulee kerran visusti tutkittavaksi, silloin on hirmuista, kun tuo turha rakennus hajoo ja kaatuu päällesi, etkä enään mitään löydä, johon voisit itsesi nojata ja luottaa.

4 §. *Korkealle lentävä henki!* Waro aikanaan vahattuja siipejäsi; kerta pitää niiden totisesti kiusauksen helteessä sulaman. Kuinka surkeata on elämän viettäminen, sielun ollessa vahvaa perustusta ja ijankaikkisuuteen ulottuvaa varaa vailla.

5 §. *Armosta runsaslahjainen kristitty!* Pidä varasi, ettei mikään mato ole juuressa, joka turmelee kaiken sinun hyvän maalajisi ja, kirouksen helteen ruvetessa polttamaan, kuivaa ja lakastuttaa kaiken sinun ympärilläsi.

Tutki tarkoin joka päivä sieluasi ja tee itsellesi tämä kysymys: *Huomaanko Kristuksen verta sielussani[3]. Mikä vanhurskaus se on, johon nyt perustan autuuteni? Olenko irtautunut kaikesta omasta vanhurskaudestani? Oi!* kuinka monen suuresti ylistetyn kristityn on vihdoin, nähdessänsä luulottelemisiensa hyvien töiden perustaman kristillisyytensä rakennuksen kukistuneeksi, täytynyt huutaa ja sanoa: *kaikki on hukassa, ijankaikkisesti hukassa!*

6 §. Ajattele, että suurimpia syntiä voidaan salata yhtä hyvin parasten töiden kuin suurimman omantunnon vaivan alla. Huolehdi siitä, että sinun synnin haavoittama sielusi tulisi Kristuksen veren kautta perin pohjin paratuksi[4] ja varo, ettet vielä parantumattomalle synninhaavallesi kasvata ainoastaan kettä, muutamia velvollisuuksia, nöyryyttä, sydämmen huojennusta ynnä muuta sellaista vaariinottamalla[5]. Jos sinä tahdot, vaikka millä, parantaa synnin haavoittamaa sieluasi, huolimatta Kristuksen verestä, niin et saa muuta aikaan kuin sen, että paisuma tulee yhä enemmän myrkytetyksi. Sinä tulet kohta huomaamaan, ettei synty sinussa tule ikänänsä kuoletetuksi, jos et sinä ole tuntenut Kristusta siinä kivussa, jossa hän ristin päällä sinun tähtesi on antanut verensä vuotaa kuolemaan asti. Totisesti, ei mikään muu pysty kuolettamaan syntiä, kuin ainoastaan Kristuksen vanhurskauden katseleminen[6].

7 §. *Luonto*[7] ei kykene valmistamaan mitään voidetta, joka olisi kelvollinen sielua parantamaan. Kaikki parantaminen, joka tapahtuu velvollisuuksia noudattamalla, eikä Kristuksen kautta, on mitä vaarallisin keino. Perin köyhä turmeltunut luonto ei voi kaikkine omine voiminensa, vaikka ne olisivat kuinkakin parannetuita, joka olisi kyllin hieno ja puhdas alastonta sielua peittämään. Tähän ei kelpaa mikään muu kuin Kristuksen täysin kelvollinen vanhurskaus.

8 §. Kaiken, mitä luonto on sommitellut kokoon, pitää hajota ennen kuin voidaan pukeutua Kristuksen vanhurskauteen. Kaikki luonnon kuteet löytää saatana, repii joka ainoan langan ja rätin rikki, ja asettaa siten sielun paljaana ja alastomana Herran syntivihan eteen[8].

Luonto ei kykene kaikilla omilla voimillansa saamaan edes ainoatakaan armon pisaraa aikaan, jolla se pystyisi syntiä kuolettamaan eli astumaan Kristuksen silmäin eteen.

9 §. *Minä olen kristitty*, sanot sinä. Tosin käyt sinä kirkossa, olet rukouksissa läsnä ja käyt Herran Ehtoollisella, mutta kaiken tämän ohessa saatat olla surkeassa tilassa. Ajattele kuitenkin, onko Kristus koskaan tähän päivään asti mielessäsi tullut kaikkea maailmassa löytyvää täydellisyyttä ja vanhurskautta ylenpalttisesti kalliimmaksi; onko kaikki maailman suuruus Hänen rakkautensa ja armonsa Majesteettillisen ylevyyden rinnalla tomuksi rauennut.

10 §. Jos sinä totisesti olet nähnyt Kristuksen,[9] niin et sinä Hänessä ole muuta havainnut kuin sulan armon, sulan vanhurskauden, joka on mitä äärettömin ja vuotaa loppumattomana kaiken synnin viheliäisyyden ylitse. Jos sinä sellaisena olet nähnyt Kristuksen, niin saatat jaloillasi tallata kaikkein ihmisten ja enkelitten vanhurskauden, kun se ajatus johtuisi mieleesi, että heidän vanhurskautensa

kykenisi tekemään sinut Jumalalle kelvolliseksi[10].

Kun sinä olet tullut elävästi Kristuksen tuntemaan, niin et sinä silloin ilman Hänettä tahdo tehdä yhtään ainoata hyvää työtä, vaikkapa koko maailma sinulle annettaisiin [11].

Jos sinä kerran olet nähnyt Kristuksen, niin olet sinä huomannut Hänet vahvaksi kallioksi, joka on kaikkea omaa vanhurskauttasi, saatanaa ja syntiä korkeampi (Ps. 61: 3), ja tästä kalliosta, joka sinua alati seuraa (1 Kor. 10: 4), vuotaa lakkaamatta armon hunajaa ravinnoksesi.

Tutki itseäsi, oletko koskaan saanut Kristusta elävästi tuntea Isän ainokaisena Poikana, armoa ja totuutta täynnä (Joh. 1: 14, 16, 17). Älä lepää eniten kuin olet vakuutettu siitä, että olet tullut Kristuksen tykö, että seisot sillä ijankaikkisella kalliolla, että olet seurannut Hänen sielullesi antamaa kutsumustansa, ja että olet vanhurskaaksi tekemisen kautta tullut Hänen kanssansa yhdeksi (Joh. 17: 21-23).

11 §. Ihmiset voivat jalosti puhua uskosta niin kauan, kun he ovat terveinä, mutta harvat tuntevat kuitenkin oikein tämän asian. Kristus on Pyhän Raamatun salaisuus ja armo on Kristuksen salaisuus. Usko on ihmeellisin asia koko maailmassa; jos sinä panet siihen vähintäkään omaasi tärkeä-arvoisena, olet silloin pilannut kaiken. Kristus ei tahdo ensinkään sitä uskona pitää. Kun sinä uskot ja tulet Kristuksen tykö, täytyy sinun luopua omasta vanhurskaudestasi, etkä saa mitään muuta mukana tuoda, kuin syntisi. Tuo kuuluu kovalta; kuitenkin sanon vielä kerran: Sinun pitää hylkäämään kaiken pyhytesi, pyhittämisesi [12], hyvät työsi, nöyryyttämisesi, etkä saa viedä myötäsi Hänen tykönsä mitään muuta kuin puutteesi ja viheliäisyytesi; muutoin ei Kristus sovi sinulle, etkä sinä Hänelle. Kristus on sellainen Lunastaja, jonka sivulle ei mitään muuta sovi, etkä sinä tässä saa pitää itseäsi muuna kuin kadotettuna syntisenä, muutoin ette te, Kristus ja sinä, ikänänsä sovi yhteen.

Ei mitään maailmassa ole niin työlästä kuin Kristuksen yksinänsä vanhurskaudeksi vastaanottaminen, se on: Hänen Kristukseksi tunteminen ja omistaminen! (Math. 16: 17; Joh. 6: 60). Panehan vaan vähintäkään omastasi Hänen sivullensa, Hän ei silloin enää ole sinulle mikään Kristus [13].

12 §. Jos mikään muu kuin Kristus johtuu mieleesi, mennessäsi Jumalan tykö siinä tarkoituksessa, että Hän sinut vastaanottaisi, niin kutsu sitä Antikristukseksi[14] ja käske sen paeta. Anna Kristuksen vanhurskauden yksinänsä pitää voitto. Hänen ulkopuolellansa on kaikki Baabelia [15]. Waan Baabelin täytyy langeta, jos Kristus on jäävä seisomaan; *mutta sinä olet riemuitseva, kun se päivä tulee, jona sen lankeemus tapahtuu* (Jes. 1: 10, 11, 12). *Kristus on sotkenut viinakuurnan yksinänsä, eikä yksikään kansasta ollut Hänen kanssansa* (Jes. 63: 3). Mitä ikänänsä sinä panet hänen sivullensa, sen on Hän julmuudetta ja vihalla kerran rikki polkeva.

13 §. Sinä pidät tosin uskoa helppona asiana; mutta onko sinun uskoasi koskaan koeteltu kiusauksen hetkellä, jona kaikki sinun syntisi olisivat oikein silmiesi eteen paljastuneet? Onko saatana koskaan saanut kiusata uskoasi? Onko Jumalan viha koskaan raskaana kuormana painanut omaatuntoasi? Jos niin on, että olet ollut helvetin ja sen luolan kidoissa, niin on Jumala voinut näyttää sinulle Kristuksen lunastushintanasi, takauksenasi, vanhurskautesi j.n.e.; silloin vasta olet voinut sanoa: *Oi! minä näen, että Kristuksessa on armoa kyllin*; silloin voit lapsen tavoin sopertaa tuota painavinta sanaa koko maailmassa: *Minä uskon*[16]. Siis koettelematon usko on pysymätön usko.

14 §. Uskoon tarvitaan selvä syntisi tunto sekä katuvaisten ja hengellisesti vaivaisen sydämesi elävä vakuutus[17] Kristuksen veren ansiosta[18] ja Hänen totisesta halustansa, ei minkään muun kuin hellimmän armahtavaisuutensa ja sääliväisyyteensä liikuttamana, tehdä sinut autuaaksi juuri sentähden, että olet niin suuri syntinen. Nämät ovat suuria asioita, eivätkä helpompia itsessänsä kuin maailman luominen[19]. Kaikki luonnonvoimat eivät ulotu täällä niin korkealle, että sinä niiden tukeamana, kun synti hirmuisille velkoinensa rajuilmana syöksee päällesi ja sinua ahdistaa, kykenisit totisesti uskomaan Kristuksessa vielä löytyvän jonkun armon ja hyvänsuomisen, jonka kautta sinä vaivainen sielu-parka taitaisit pelastetuksi tulla. Kun saatana sentähden omaatuntoasi synnistä soimaa ja sielusi silloin[20] heittää synnin Kristuksen niskoille, niin on se evankeelinen käytös, jolloin oikein Kristukseksi tunnustat Hänet, joka maailmaan tullut on juuri sinun syntikuormaasi kantamaan. Evankeliumin pääsuunta on yksinänsä Kristuksen vanhurskauden vastaanottaminen, yksinänsä Hänen verisen sovintonsa ja ansionsa kautta autuaaksi tulemisen tahtominen. Kun sielu, niin hyvin parasten töittensä harjoittamisessa kuin suurimmassa hädässänsäkin, voi sanoa: *Ei mikään muu kuin Kristus, Kristus ainoastaan ja yksinänsä on minulle tehty vanhurskaudekseni, pyhydekseni ja lunastuksekseni, eikä suinkaan se nöyryyttäminen, jonka tykönäni löydän ja Hänen edessänsä teen; ei, ei; eivätkä mitkään niin sanotut hyvät työt, joita olen voinut aikaansaada, eivätkä myöskään ne armontuntemiset ja makeat liikutukset, joita minä tykönäni olen tuntenut*, silloin on sielu siinä tilassa, etteivät mitkään rajuilmat taida sitä vahingoittaa, eikä äkkiarvaamatta sen päälle karata[21].

15 §. Kaikkein meidän kiusaustemme ja kaikkein saatanan meistä saamien etujen ja voittojen sekä meidän näistä tekemien valituksiemme synnä on meissä kiinni riippunut oma vanhurskaustemme ja se

väärä hyvä luulo, joka meillä on meistä itsestämme[22]. Näitä tykönäsi kuohuvia ja paisuvia ajatuksia ahdistaa nyt Jumala sen kautta, että hän sallisi saatanan karata sinun päällesi[23], juuri niinkuin Laaban karkasi Jaakopin päälle epäjumalan kuvain tähden (1 Moos. 31: 26, 35). Senkaltaiset salaiset epäjumalasi ovat täällä sinulta pois otettavat, joko sinä sitä tahtot eli olet tahtomatta; muutoin estävät ne Kristusta sinun tykösi tulemasta. Ennenkuin Kristus sinun sydämmeesi astuu, ennen ei kadotuksen tuomio totisesti sisästäsi pakene; mutta kussa vielä kadotus on, siellä on sydämmen kovuus. Sentähden todistaakin se kadotuksesi tuomio, joka suuressa määrin vielä on sydämmessäsi, että sinussa on vähä Kristuksesta eli ettei sinussa ole vähääkään Hänestä[24].

16 §. Kun sinun syntivelkasi rupeaa omaatuntoasi järkyttämään, niin varo silloin, ettet millään muulla kuin Kristuksen verellä tahtone sitä tyynnyttää, muutoin tulet yhä enemmän paatuneeksi. Ota vastaan ainoastaan Kristus rauhaksesi (Ef. 2: 14; Fil. 5: 7), äläkä hyviä töitäsi, äläkä kyyneleitäsi j.n.e. Kristuksen täytyy olla sinun vanhurskautesi, eikä niiden armonlahjojen, joita olet saanut[25]. Sinä taidat tässä tehdä Kristuksen, se on, Hänen sovituksensa hyödyn, mitättömäksi yhtä helposti hyvää kuin pahaakin eli syntiä tekemällä (1 Kor. 1: 17; Dan. 9: 26)[26]. Katsele Kristusta ja tee niin paljon kuin tahtot. Seiso koko painollasi Kristuksen vanhurskauden päällä ja varo, ettei sinun toinen jalkasi ole oman vanhurskautesi, ja toinen Kristuksen vanhurskauden päällä [27]. Ennenkuin Kristus on tullut ja rakentanut sinussa armoistumensa [28], ei sinun omassatunnossasi ole muuta kuin kadotuksen tuomio, kauhistus, salainen epäily, ja sielusi häilyy toivon ja pelon välillä, jollainen tila ei suinkaan ole evankeelinen tila.

17 §. Se, joka on ylen arka avoimin silmin katselemaan syntiä kaikkein kauheimmassa hirmuisuudessaan ja oikein tutkistelemaan sitä helvetin syvyyttä, joka löytyy hänen omassa sydämmessänsä, hänellä ei ole yhtään uskallusta Kristuksen ansioon. Mutta vaikka oletkin kuinka suuri syntinen tahansa, eli niin suuri kuin todellisesti olet ja todenperäisesti tunnet olevasi, (kun nimittäin sinun suuri syntiturmeluksesi ja helvetin syvyys oikein aukenee silmiesi eteen) jos sinä vaan koetat vastaanottaa Kristusta puolustajaksesi ja edesvastaajaksesi, niin olet havaitseva, että Hän on vanhurskas Jesus Kristus.

Katsele kaikessa epäilyksessä, omantunnon vaivoissa ja ahdistuksissa uskolla ja rukouksella alati ja järkähtämättä Kristusta, äläkä rupea sanailemaan ja riitelemään tästä asiasta saatanan kanssa, sillä silloin olisi hän saavuttanut tarkoituksensa; vaan aja hänet luotasi pois ja käske hänen mennä Kristuksen tykö; Kristus on kyllä hänelle antama sen vastauksen, mikä hänelle tulee. Kristuksen virkana on meidän edesvastaajanamme oleminen (1 Joh. 2: 1) ja meidän takausmiehenämme seisominen lain edessä vastaamassa (Hebr. 7: 25). Hänen virkanansa on myöskin meidän välimiehenämme ja asianajajanamme ottaa toimittaaksensa hyvään päätökseen meidän turmeltuneen asiamme ankarimman vanhurskauden edessä (Gal 3: 20; 1 Tim. 2: 5). Tähän virkaan on Hän valan tehnyt (Hebr. 7: 20, 21). Anna sinä siis se asia Kristuksen haltuun; mutta jos sinä itse vähintäkään tahtot syntiesi maksamisessa ja sovittamisessa olla avullisena, niin siten luovut sen vanhurskaan Kristuksen palvelijana ja ystävänä olemasta, joka kuitenkin on sinun edestäsi synniksi tehty (2 Kor. 5: 21) [29].

18 §. Saatana taitaa tosin tuoda esiin Pyhän Raamatun ja vääristellä sitä, mutta ei hän taida vastata siihen. Kristuksen oma mitä tärkein ja painavin sana on se, jolla hän itse on saatanan suun tukkinut (Math. 4).

Koko raamatussa ei löydy yhtään ainoaa kovaa sanaa vaivaiselle omasta vanhurskaudesta paljastetulle syntiselle, vaan merkitsee ja eroittaa päin vastoin Raamattu hänet sellaiseksi, että hän yksinänsä, eikä kukaan muu, on Armon ja Evankeliumin esineenä ja niiden alaisena [30].

Rupea täydellisesti luottamaan Kristuksen hyvántahtoisuuteen, siten tulet sinä myöskin nöyräksi ja halulliseksi Häneen uskomaan ja Hänen rakkautensa vaatimuksia tottelemaan (Jer. 15: 16; Ps. 110: 3; Fil. 4: 6; Hebr. 10: 35, 36). Jos sinä huomaat, ettet taida uskoa, niin muista, että uskon vaikuttaminen sinussa on Kristuksen oma työ. Pyydä sitä Häneltä sydämmellisellä rukouksella; Hän on yksinänsä se, joka vaikuttaa sinussa sekä tahdon että toimituksen Hänen hyvän suosionsa jälkeen (Fil. 2: 13; vert. Kork. Weis. 1: 4; Hebr. 12: 2). Walita sinun epäuskoasi, joka tekee omassatunnossasi synnin velan väkevämmäksi kuin Kristuksen, Hänen ansiotansa halventamalla sekä Hänen vertansa epäpyhänä, halpana, huonona ja sinun sovittamisesi riittämättömänä pitämällä.

19 §. Sinä valitat ja päivittelet paljon itseäsi, mutta jos sinua syntiviheliäisyytesi pakottaa enemmän katselemaan Kristusta ja vähemmin itseäsi[31], niin on se peräti oikein; muutoin ovat sinun valitusvirtesi pelkkää ulkokultaisuutta.

Varsin viheliäinen ja surkea asia on hyvien töitteesi, armontuntemistesä ja havaitsemiesi sydämmenhuojennusten katseleminen, koska sinun kuitenkin pitäisi katsella ainoastaan Jesusta[32]. Senkaltaisen katseleminen tekee sinut ylpeäksi, mutta Jesuksen armon katseleminen yksinänsä, *se nöyryyttää sinut, sillä armosta olette te vapahdetut uskon kautta, eikä se ole teistä; Jumalan lahja se on*, kirjoittaa Paavali Ef. 2: 8.

20 §. Älä ole pelonalaisena missään kiusauksissasi ja vaivoissasi (Jaak. 1: 2). Näiden kuritusten tarkoituksena ei ole lyödä sinua kappaleiksi, vaan laskea sinut alas omasta korkeudestasi[33] ja nostaa sinut kalliolle Kristukselle.

Sinä voit tulla niin syvälle viedyksi, että sinä näet itsesi hoiperoivan helvetin partaalla, ja olet juuri tulemaisillasi sinne syöstyksi; et kuitenkaan voi tulla syvemmälle saatetuksi kuin helvetin kuiluun (kuinka monta pyhää onkaan sinne joutunut saatanan pahoin muokattaviksi!); mutta sielläkin täytyy sinun huutaa Herraa avuksesi ja katsella Hänen pyhää temppeleitänsä (Joon. 2: 4, 5) [34].

Jerusalemin temppeleihin ei saanut kukaan mennä sisälle puhdistamattomana ja sinne soveliaita uhria myötänsä tuomatta (Ap. T. 21: 26; Moos. 6: 2, 13, 18). Mutta nyt on Kristus meidän Temppelemme, meidän Uhrimme, meidän Alttarimme ja Ylimmäinen Pappimme, jota ei kukaan muu saa lähestyä kuin vaivainen syntinen, eikä millään muulla uhrilla kuin Hänen omalla kerran vuotaneella uhriverellensä (Hebr. 7: 27; vertaa myös v. 24, 25, 26; 4: 15, 16; 10: 19-22).

21 §. Kuvaile mielessäsi kaikkien taivaan täydellisyyteen saatettuin sielujen esimerkkiä, kuinka he ovat saaneet armon[35]. Sinä mahdat ajatella! *Oi! kuinka suureksi armon muistomeriksi tulisin minä silloin!* mutta minä vastaan: ajattele, kuinka sinäkin voit tulla niin monen tuhannen joukossa yhtä ihanaksi armon ihmetyöksi, kuin hekin. Eihän suurin syntinen koskaan ole ollut ylen suuri Kristuksen armolle[36].

Älä siis epäile, vaan aseta kaikki toivosi Jumalaasi ja vapahtajaasi,[37]. Kun synnin ja murheen pilvet ovat synkimmillensä, niin katsele silloin Isän Jumalan armon ja rakkauden pystyttämää Patsasta, sillä sentähden on Hän taivaaseen korotettu, että kaikkien vaivaisten syntisten pitää aina vakaasti silmänsä sinne päin kääntämän. Jos saatana ja sinun omatuntosi sinua kuinka paljon tahansa soimaavat, niin älä sentähden ensinkään tuomitse itseäsi[38]; Kristuksen yksinänsä täytyy tässä saada pitää viimeinen sana. Hän on elävitten ja kuolleitten tuomari ja Hänen ainoan tulee julistaa se päätös, joka tekee sinun turmeltuneen asiasi hyväksi. Hänen verensä puhuu sulaa sovintoa ja kaikki on sovitettu (Kol. 1: 20). Sama veri on meidän puhdistuksemme (1 Joh. 1: 7), lunastushintamme ja lunastuksemme (Ap. T. 20: 28; 1 Piet. 1: 19), meidän puhtauteen pyhityksemme (Hebr. 9: 13, 14), vanhurskaaksi tekemisemme (Room. 5: 9) ja Jumalan lähelle pääsemisemme (Ef. 2: 13)[39]. Tästä verestä ei ole yhtäkään pisaraa hukkaan vuotanut[40]. Asetu ja *kuule mitä Herra Jumala puhuu, että Hän rauhan lupaa kansallensa ja pyhillensä, etteivät he mihinkään hulluuteen joutuisi* (Ps. 85: 9). Hän lupaa armon, laupeuden ja rauhan (2 Tim. 1: 2). Tämä on Isän ja Kristuksen sana.

22 §. Odota sydämmellisesti ikävöiden ja rukoillen Kristuksen ilmestymistä, niinkuin kointähteä. Hän on totisesti silloin esiin astuva, niinkuin kaunis aamurusko ja niinkuin sade, joka maan kastaa (Hos. 6: 3; 2 Piet. 1: 19)[41].

Yhtä vähän kuin aurinkoa voidaan estää nousemasta, yhtä vähän voidaan myös Kristusta, vanhurskauden aurinkoa, (Mal. 4: 2) estää valaisemasta ja kylmää sydäntäsi lämmittämästä [42]. Älä käännä yhtään silmänräpäystä katsettasi pois Kristuksesta. Älä ensiksi tässä tilassa katsele syntiäsi, vaan katsele ensiksi Kristusta. (Vertaa 29 §:lää). Kun olet murheellinen syntiesi tähden, etkä silloin katsele Kristusta, (Sak. 12: 10), pane pois sellainen käytös! Katsele kaikissa toimissasi Kristusta, nimittäin: ennenkuin sinä teet jotakin, rukoile, että saisit anteeksiantamusta [43]; itse työssäsi, että saisit Häneltä siihen apua, ja työsi toimitettua, että Hän antaisi työsi itsellensä kelvata. Jollet sinä niin tee, menettelet lihallisesti ja kevytmielisesti.

Älä tee lakia Evankeliumista, ikäänkuin olisi osa jäänyt sinun tehtäväksesi ja kärsittäväksesi ja Kristus ainoastaan osan olisi siitä tehnyt ja kärsinyt, ja Hän siten olisi ainoastaan puoleksi Välimiehesi, niin että sinun itse pitäisi kantaa osan synneistäsi ja kärsiä niiden tähden. Anna synnin särkeä sydäntäsi, vaan älä anna kumota toivoasi Evankeliumiin [44].

23 §. Katsele tässä enemmän vanhurskaaksi tekemistä kuin pyhittämistä. Älä tärkeimmissä käskyissä tee Kristuksesta Moosesta, joka ainoastaan uhkaa ja vaatii, vaan pidä Kristus takausmiehenäsi, joka on ottanut asiasi toimittaaksensa [45]. Jos sinä olet katsellut omia töitäsi, velvollisuuksiasi, avujasi ja muita senkaltaisia, niin saat sen kalliisti maksaa. Ei ole siis ihme, että alituisesti valitat, vaikka olet tuntenut mitä vakuuttavimpia armontodistuksia. Kristuksen ansion yksinänsä, ilman näitä, pitää olla sinun toivosi perustuksena, johon sinä taidat luottaa ja jossa sinä taidat levätä. Kristus yksinänsä voipi olla kunnian toivo (Kol. 1; 27).

24 §. Kun me astumme Jumalan eteen, niin emme saa mitään muuta viedä mukamme, kuin Kristuksen. Joka ainoa lisäys meidän omastamme ja joka ainoa meidän oma kelvolliseksi tekemisemme ja valmistamisemme on myrkky, joka uskon turmelee[46]. Joka hyviin töihin, armolahjoihin ja senkaltaisiin rakennuksensa perustaa, hän ei tunne Kristuksen ansiota (Joon. 2: 8, 9).

Tämä se on, joka tekee uskon vaikeaksi ja peräti ylenluonnolliseksi asiaksi. Jos sinä tahdot oikein uskoa ja uskossa pysyä, niin täytyy sinun päivä päivältä oppia likana ja roskana pitämään omia etujasi, kuuliaisuuttasi, hyviä töitäsi, lahjojasi, kyyneleitäsi, hartauttasi ja niitä sydämmen liikutuksia, joiden ohessa sinä olet tuntenut sydämmesi sulavan, olevan voimallisesti taivutetun j.n.e. (Fil. 3: 8), ja sitä vastoin pitämään lujasti ja kiinteästi kiinni Kristuksesta, eikä mistään muusta. Joka päivä täytyy sinun omien töitteesi, oman apusi ja neuvosi mennä mitättömiin. Jumalan kädestä pitää sinun joka silmänräpäys ja hengenveto ottaa kaikki. Mutta nyt on Kristus Jumalan lahja (Joh. 4: 10). Usko on myös Jumalan lahja (Ef. 2: 8); samalla tapaa on syntein anteeksi-antamuskin Jumalan vapaatahtoinen lahja (Room. 5: 16). Ah! kuinka pauhaa, kiljuu ja raivoaa luonto siitä, että kaikki on lahjaa ja antia, ja ettei hän taida tekemisellensä, kyyneleillensä ja velvollisuuksiensa harjoittamisella mitään itsellensä ansaita, ja että kaikki oma vaikuttaminen on pois suljettuna, jolla ei ole vähintäkään arvoa taivaassa.

25 §. Jos luonto olisi saanut tehdä autuuden järjestyksen, niin olisi se kernaimmin antanut autuuden Enkelitten ja Pyhien haltuun, heidän kaupittavaksensa, kuin ottanut sen Kristuksen käsistä, joka kuitenkin maksotta sen antaa; juuri sentähden emme me Hänen haltuun ja itsiämme usko.

Luonto olisi toimittanut asian niin, että olisi ollut autuutta töillä ostaminen; sentähden oudoksuu se Kristuksen ansiota, että Kristus tekee kaiken Hänen tavaransa tyhjäksi. Luonto tahtoi tehdä kaikki mitä maailmassa voisi, tullaksensa sillä autuaaksi mielummin, kuin mennä Kristuksen tykö uskossa ja Hänen kanssansa olla tekemisessä. Kristus ei tahdo mitään, mutta sielu pyytää kaikella voimallansa pakottaa Häntä omastansa jotakin ottamaan. (Jes. 55: 2; Jer. 2: 13).

26 §. Koeta tämän suuren erhetuksen ohessa muistella, onko Kristuksen ansio ja loppumaton sovintotyö, joka on tapahtunut Hänen kuolemansa kautta, koskaan tullut sinulle painavaksi ja selväksi. Jos tämä silloin, kun Jumalan viha raskaana kuormana painoi omaatuntoasi, on tullut sinulle ilmi, niin oli se suuri armo.

Ei kukaan muu, kuin vaivainen sielu, joka on suurimmassa hädässä, taida tuntea Kristuksen ansion suuruutta. (Room. 5: 20, 21). Jolla on ainoastaan heikko käsitys ja tunto turmeluksestansa, hän pitää Kristuksen veren ja ansion vähä-arvoisena.

27 §. *Hämmästynyt syntinen!* Sinä vilkuilet ympärillesi sinne ja tänne ja sanot: *Kuka on meille osoittava sen, mikä hyvää on?* Sinä kokoot ja panet yhteen läjään koko sinun hyvien töitteesi varaston, saadaksesi kokoon sen vanhurskauden, jolla voisit pelastua, mutta nyt on otollinen aika katsella Kristusta: *Kääntäkää teitänne Hänen tykönsä, niin te tulette autuaiksi, kaikki maailman ääret.* (Jes. 45: 22). Paitse häntä ei ole muuta ketään, joka taitaisi auttaa sinua (Jes. 45: 21, 22; Luuk. 12: 32). Hän on Vapahtaja, eikä kukaan muu. Katso muutoin ympärillesi, kuhunka tahdot, niin olet hukassa. Jumala ei tahdo katsella muuta kuin Kristusta, eikä sinun myöskään pidä katsella mitään muuta.

Kristus on samoin kuin vaskikäärme korvessa korotetuksi tullut, että syntiset kaikista maailman ääristä, kaikkein kaukaisimmatkin, taitaisivat hänet nähdä ja kääntää kasvonsa Hänen puoleensa. Laimein katsanto Häneen on autuaaksi tekevä, heikoin Häneen tarttuminen tekee sinut terveeksi. (Math. 9: 21, 22).

Jumala tahtoo, että sinun on Häntä katseleminen; sentähden on Hän pannut Hänet korkealle Kunniansa Istuimelle julkisesti kaikkein vaivaisten syntisten silmien eteen (Joh. 6: 39, 40). Sinulla on lukemattomia syitä katsella Häntä (Jumalan Karitsana, joka pois ottaa kaikki sinun syntisi) (Joh. 1: 29), eikä yhtään ainoata syytä kääntää silmiäsi pois Hänestä (Room. 8: 34, 35). Sillä Hän on siveä ja nöyrä sydämmestä (Math. 11: 29). Hän tahtoo itse esikuvaksi tehdä kaikki, mitä Hän luontokappaleiltansa vaatii, *kantaa heidän heikkouttansa, olla itsestänsä pitämättä* (Room. 15: 1, 2, 3, 5, 7), ja lain vaatimusten täyttämistä vaatimatta. Hän on siveyden hengellä jälleen auttava sinua oikealle tielle ja kantava sinun kuormasi (Gal. 6: 1, 2; vertaa Hes. 34: 16; Hebr. 2: 17, 18; 4: 15). Hän ei ole ainoastaan seitsemän kertaa anteeksi antava, vaan seitsemänkymmentä kertaa seitsemän (Math. 18: 21, 22). Tämä oli työlästä apostoli Pietarinkin uskoa; sillä kun meistä ihmisistä tuntuu niin raskaalta antaa niille anteeksi, jotka meitä vastaan rikkovat, ajatteleme me Kristuksenkin olevan yhtä kovan kuin me olemme.

28 §. Me pidämme[47] syntiä ylen määrin suurena ja ajatteleme Kristuksenkin samoin tekevän, ja juuri siten mittaamme me Hänen loppumatonta rakkauttansa meidän järkemme mittanuoralla ja Hänen loppumatonta ansiotansa meidän syntimme suuruuden mitalla; vaan se on suurinta ylpeyttä ja Jumalan häväistystä. (Ps. 108: 11, 12; Jes. 40: 15).

Kuule, mitä Hän sanoo: *Minä olen sovinnon löytänyt; sen tähden on syntinen lunastettava, ettei hänen pidä mennä kadotukseen.* (Joh. 33: 24; vertaa Hebr. 9: 12). *Häneen* sanoo Isä Jumala, *minä mielistyin* (Math. 3: 17)[48]. Jumala ei tahdo muuta mitään; ei muu auta sinua, eikä taida omaatuntoasi rauhoittaa, kuin Kristus, joka on tyydyttänyt Isän. Jumala tekee kaikki Kristuksen tähden.

Sinun ansaitsemasi palkka on helvetti, viha ja hylkääminen. Kristuksen ansio on elämä, anteeksi-antaminen ja Jumalan armoon korjaaminen. Hän ei ainoastaan tahdo asettaa elämää silmiesi eteen, vaan lahjoittaa sinulle anteeksi-antamisen ja armonkin. Anteeksi-antaminen on Kristuksen oma kunnia ja suurin huvitus. (Jes. 32: 40, 41). Ajattele, että Kristus niin kauvan, kun Hän vaelsi maan päällä on enemmän seurustellut Publikaanien ja syntisten kuin Kirjanoppineitten ja Fariseusten kanssa, jotka olivat Hänen pahimmat vihollisensa, sillä he olivat hurskaita [49]. Ei ole asia niinkuin sinä luulet, että Kristuksen nykyinen kunniantila tekisi Hänet vaivaisista syntisistä huolettomaksi[50], eli että he nyt olisivat Hänen silmissänsä ylönkatsotuita luontokappaleita. Ei suinkaan! Hänellä on vielä tänäkin päivänä sama sydän taivaassa, kuin ennen maan päällä. Hän on Jumala, eikä muuta itseänsä.

Hän on ja pysyy Jumalan karitsana, joka kantaa maailman synnit (Joh. 1: 29). Hän on itse kärsinyt kaikki ne kiusaukset, hädät, murheet, halveksimiset ja hylkäämiset (Math. 26: 38), jotka sinua kohtaavat. Hän on itse ensin juonut katkerimman osan kalkista ja jättänyt sinulle makeimman. Kadotus on nyt poisotettu: Kristus on yhtä haavaa juonut kaiken Jumalan vihan, eikä ole jättänyt sinulle muuta kuin autuuden maljan[51]. 29 §. Sinä sanot: *en taida minä uskoa eikä ole minulla yhtään oikeaa syntieni katumusta ja murhetta*. Mutta tiedä, että silloin olet sitä paremmin Kristukselle sovelias, kun sinulla ei ole muuta päälläsi, kuin syntiä ja viheliäisyyttä.

Mene Kristuksen tykö kaiken sinun katumattomuutesi ja epäuskosi kanssa, saamaan Häneltä katuvaaisuutta ja uskoa: se tulee Hänelle kunniaksi. Sano Kristukselle: en minä tuo vanhurskautta enkä lahjaa, sen kautta tullakseni vastaanotetuksi eli vanhurskaaksi tehdyksi. Minä tulen ja tahdon Sinun vanhurskauttasi; se pitää olla minulla, jos tahdon autuaaksi tulla.

Tarkkaa! Itsestämme olemme me sitä mieltä, että me kernaasti tahdomme viedä jotain hyvää mukanamme Kristuksen tykö; vaan ei asian kuitenkaan pidä niin olla. Ihmisen luonnonlahjat vaikka ne olisivatkin parhaimmalla tavalla harjoitetut ja kuinkakin kiiltäisivät, eivät ole taivaassa kupari-äyrinkään arvoiset. Armo ja töiden ansio eivät sovi yhteen (Tiit. 3: 5; Room. 11: 16).

Tämä on hirmuisen kova solmu luonnolle, joka ei millään muotoa taida saada sitä päähänsä, että sen täytyy tulla kokonansa paljastetuksi kaikesta, eikä saa pitää yhtään ainoata hyvän eli vanhurskauden rahtua, peilaillaksensa itseään siinä. Oma vanhurskaus ja oma apu ovat ne sydänkävyt, joita luonto niin suuresti rakastaa, että se ennen tahtoo kuolla kuin kadottaa niitä. Nämät tekevät Kristuksen luonnollisen ihmisen silmissä ittiin muodottomaksi, ettei hänellä voi olla minkäänlaista ikävöitsemistä oppia Häntä tuntemaan; sillä Kristus on kerrassaan kaikkein kiiltävimpiä oman rakkauden tarkoituksia vastaan.

Anna vaan luonnon tehdä Evankeliumia; tuo Evankeliumi olisi totisesti perin vastakkainen sille, jonka Kristus on tehnyt; luonnon tekemä Evankeliumi tulisi ainoastaan vanhurskaille, nuhteettomille ja pyhille soveliaaksi. Mutta Kristus on tehnyt Evankeliuminsa sinulle, se on: vaivaisille, jumalattomille, väärille ja kirotuille syntisille. Luonto ei voi kärsiä sitä ajatustakaan, että Evankeliumi sopii yksinänsä syntisille. Pikemmin päättää se syöksyä epäilykseen, kuin sillä hänelle niin hirmuisella ehdolla[52] mennä Kristuksen tykö. Niin pian kuin luonto joutuu synninvelan ja rangaistuksen kautta ahdistukseen, hakee se tosin vanhan oman vanhurskautensa ja hartautensa majan ja pesän esille, mutta Jumalan kaikkivaltaisuus kukistaa nämät vahvat pesät.

Evankeliumi ei sulje yhtään ihmistä pois, paitsi sen, joka teeskentelee itsensä vanhurskaaksi. Kristus katselee mieluisemmin hirveintä syntistä, joka katuvaaisena tuntee syntinsä, kuin senkaltaista, joka teeskentelee itsensä vanhurskaaksi; sillä sellaiselle Hän ei taida tulla vanhurskaudeksi tehdyksi, joka ei tunne itseänsä syntiseksi[53].

30 §. Mielinkielin ja koristellen on helppo sanoa: *Minä olen syntinen*, mutta totuudessa Publikaanin kanssa rukoileminen: *Jumala ole minulle syntiselle armollinen*, on vaikein rukous koko maailmassa. Helppo on sanoa: *Minä uskon Kristukseen*, mutta tuntee Kristuksen olevan täynnä armoa ja totuutta, jonka täydellisyydestä sinä armoa tarvitsevana syntisenä uskolla, joka hetki ikävöiden ja rukoillen, taidat ottaa armoa armosta, se on varsin toista! Tunnustaa Kristusta [54] on helppo asia, mutta sydäimestä Pietarin kanssa tunnustaa Häntä elävän Jumalan Pojaksi ja ainoaksi Wälimieheksi, sitä eivät liha eikä veri pysty opettamaan [55]. Monta löytyy kyllä, jotka tunnustavat Kristuksen Wapahtajaksi, mutta harvat ovat ne, jotka tuntevat Hänet siksi.

31 §. Ei mitään kalliimpaa ja tärkeämpää löydy maailmassa kuin armo ja autuus Kristuksessa. Ei kukaan taida katsella sitä huomaamatta tämän kunnian ja autuuden olevan hänen omansa, sillä *katselemisesta tulee halajaminen* [56].

32 §. Minua hävettää se ajatus, että minä Jumalisuuteni harjoituksissa niin vähän olen tietänyt Kristuksen verestä, joka kuitenkin on Evankeliumin pää-asia. Helvettiä lähinnä ei taida mikään uskovaisen sielun silmissä näkyä hirmuisemmalta, kuin teeskennelty kristillisyyks Kristuksetta.

Sinulla saattaa olla tykönäsi paljo hyvää, ja yhtä hyvin voipi sinulta puuttua yhtä, joka tekee, että sinä menet murheellisena pois Kristuksen tyköä, sillä sinä et ole vielä myynyt kaikkea, mitä sinulla on (Mark. 10: 21, 22; Luut 1234), etkä sinä ole hyljännyt kaikkea omaa vanhurskauttasi. Tosin taidat sinä maailman tavalla olla ahkera ja vireä hyvien töitten harjoittamisessa, mutta sen ohessa kuitenkin jokaisessa rukouksessa ja jumalanpalveluksessa olla Kristuksen pahin vihollinen ja Hänen kieltäjänsä (Room. 14: 23; Hebr. 11: 6).

33 § Pyri pyhyyteen kaikin voimin, mutta älä tee siitä Kristusta, jonka kautta toivoisit tulevasi autuaaksi. Jos sinä sen teet, pitää tekosi jälleen, tavalla tai toisella, tyhjiin raueta. Kristuksen määrättömän sovintotyön, eikä sinun pyhyytesi, pitää Jumalan edessä olla sinun vanhurskautesi; muutoin on tuli sen kuluttava, niinkuin heinän ja oljen, kun Herra Pyhältä Istuimeltansa osottautuu sinulle hirmuiseksi. Silloin vasta on tämä yksinänsä luettava oikeaksi jumalanpalvelukseksi ja uskoksi, nimittäin:

1) Että rakennat kaikki yksinään ja ainoastaan tuolle ijankaikkiselle Jumalan rakkauden ja armon kalliolle Kristukselle;

2) että elät alituisessa Kristuksen ijankaikkisen vanhurskauden ja ansion katselemisessa, sillä se pyhittää sydäntä, jota paitse sydän pysyy lihallisena;

3) että tässä Kristuksen katselemisessä näet syntisi koko iljettäväisyydessänsä ja kuitenkin uskot, että ne ovat anteeksi annetut ja sentähden jälleen tyhjäksi tehdyt;

4) että samassa katselemisessä rukoilet, kuulet Jumalan sanaa, j.n.e., tuntien oman saastaisen olentosi ja kaikkien töittesi vajavaisuuden, joita heikkoja töitä Jumala kuitenkin armosta hyväksyy;

5) että tässä katselemisessä poljet kaiken oman kerskautesi, oman vanhurskautesi ja etusi iljettävinä kappaleina jalkaisi alle;

6) että suuresti pyrit siihen, että lakkaamatta löytyisit Kristuksen vanhurskaudessa;

7) että sydämmestäsi iloitset siitä, että sinun omavanhurskautesi kukistetaan ja että kaikki sinun etusi peräti mitättömiksi tehdään niin, että Kristus, Wälimiehenä Istuimellansa (nimittäin sydämmessäsi), yksinänsä tulisi koroitetuksi, ja

8) että murehdit kaikista hyvistä töistäsi, niin kiitettäviä kuin ne ollakin voivat, joita sinä et ole tehnyt Kristuksen rakkauden katselemisessa ja tuntemisessa. Sillä kaikki Jumalanpalvelus, paitsi Kristuksen verellä priiskotettua omaatuntoa, on kuollut työ. (Hebr. 9: 14; vertaa 10: 22).

34 §. Sitä vapaan tahdon oppia autuuden tiellä, josta niin paljon puhetta on pidetty, on helppo kumota ja vääräksi näyttää sekä Pyhästä Raamatusta, että sen sielun koettelemuksesta, joka joskus hengellisesti on lähestynyt Jesusta Kristusta, omistaaksensa itsellensä Hänen ansiotansa ja antautuaksensa Hänen vanhurskautensa alaiseksi. Kristus on paljo jalompi Persoona, kuin että viheliäinen luonto taitaisi antautua tuttavuuteen Hänen kanssansa ja Häneen tarttua. Niin äärettömän Pyhä on Hän, ettei viheliäinen luonto (luontona) ensinkään voi rohjeta katsella Häntä. Hän on myös niin käsittämättömästi hyvä, ettei luonto ikänänsä taida uskoa sitä, kun nimittäin koko hänen synninmuotonsa oikein tulee Hänen silmäinsä eteen.

Luonnolle on Kristus ylön korkea ja niin kirkas, ettei se rohkene tarttua Häneen. Tässä täytyy ensin jotakin jumalallista tulla sieluun, ennenkuin luonto voipi Häntä käsittää [57]. Niin peräti mahdotonta on paljaan luonnon voida Häntä katsella ja käsittää.

35 §. Se Kristus, jota luonnollinen vapaa tahto voi käsittää, on, niin sanoakseni, ainoastaan Luonto-Kristus, jonka ihminen tekee itsellensä [58], ei Isän Jumalan ja Herran Kristus, ei Jesus elävän Jumalan Poika, jonka tykö ei kukaan taida tulla, ellei Isä häntä vedä. (Joh. 6: 44, 46; vertaa Math. 11: 27)[59].

36 §. Wihdoin, etsi ja hae Kristusta joka päivä Raamatussa; niinkuin kulta vuorella, siinä on Kristuksen sydän kätkeytynä.

Ole valpas sotimaan erittäin niitä syntejä vastaan, joihin sinä luonnonlaadultasi olet taipuvainen; katsele niitä oikein inhottavaisuudessa; siten eivät ne ikänänsä vallalle pääse. Pysy aina köyhässä, nöyrässä ja särjetyssä sydämmen tilassa, jokaisesta erhetyksestä murheellisena, kaikkia sisällisiä liikutuksia tarkkaavana sekä valmiina kalliimpia armoittamisia vastaan ottamaan [60].

Älä pidä mitään syntivelkaa omallatunnollasi; käytä niihin viipymättä Kristuksen veren lääketta [61]. Jumala antaa syntivelan tulla raskaaksi omassatunnossa juuri sentähden, että sinun pitää katsella Kristusta ylennettynä vaskikäärmeenä.

37 §. Älä mittaa Kristuksen rakkautta sen mukaan mitä tykönäsi tunnet, vaan Hänen lupauksensa jälkeen. Kiitä Jumalaa siitä, että Hän tempaa kaikki väärät tuet altasi. Kiitä Häntä jokaisesta välikappaleesta, jolla Hän pitää sieluasi alati valveilla Kristusta katselemaan. Sairaus ja kiusaus on suruttomuutta ja kevytmielisyyttä parempi.

38 §. Penseästä ja huolettomasta mielestä tulee vihdoin rietas ja ylpeä henki, joka samalla taitaa rukoilla ja syntiä tehdä. Penseys on hengellisen elämän myrkky ja rutto. Jollei kaikissa toimituksissa tätä myrkyllistä juurta lakkaamattoman Kristuksen kanssa seurustelemisen ja Hänen alinomaisen katselemisen kautta sydämmestä revitä pois, niin tulee tuo juuri yhä väkevämmäksi ja juurtuneemmaksi siten, että sinä senkaltaisessa mielessä mielistyt ainoastaan seurakunnan ulkonaiseen yhteyteen ja nautit Sakramenttejä[62].

39 §. Älä punnitse armolahjojasi, niitä muiden ihmisten armolahjoihin verraten, vaan katso, kestävätkö sinun armolahjasi Jumalan sanan vaatiman koetuksen ja ovatko ne sen kanssa yhtä pitävät.

Tee mitä sinun tulee tehdä kaikella ahkeruudella ja uskollisuudella ja pidä siitä huolta, että sinun toimituksesi olisivat sinulle arvoisat ja tärkeät; mutta pelkää yhtä paljon uskalluksesi panemista hyviin töihisi, kuin lohdutuksen ja ilon löytämistä synnissä. Kaikki lohdutus, joka ei tule Kristuksesta, tulkoon se mistä tahansa, on kuolettavainen.

Ole alati rukouksessa, muutoin et moi säilyttää yhteyttä Jumalan kanssa. Millainen sinä olet rukoillessasi kammiossasi ja kotonasi, senkaltaisen olet sinä myös kaikessa muussa, julkisessa Jumalanpalveluksessa.

40 §. Älä arvostele hyviä töitä sen paljon hälinän mukaan, joka niistä tavallisesti nousee, vaan sydämmen nöyrän tilan ja siihen yhdistyneen Kristuksen katselemisen mukaan.

Pelkää ja kammoksu suuria lahjoja ja töitä[63]. Muutaman suuren pyhän miehen oli tapana sanoa, että *hän pelkäsi enemmän hyviä töitensä kuin syntejensä; hyvät työt viettelivät häntä usein ylpeyteen, mutta synnit pitivät häntä aina nöyryydessä.*

41 §. Kokoa itsellesi Kristuksen rakkauden osoituksista aarre[64]; nuo rakkauden osoitukset tekevät sydämmen häntä lohtaan nöyräksi, ja sulkevat sen synniltä. Älä ylönkatso pienimpiäkään, äläkä vähimpiäkään armon osoituksia ja tuntomerkkejä. Jumala voi antaa sinun joutua sellaiseen tilaan, jossa ne samat, joita nyt pidät pienimpinä, tulevat sinulle hyvään tarpeeseen, niin ettet kaikkeen maailman kunniaan tahtoisit vaihtaa sitäkään, joka seisoo 1 Joh. 3: 14, nimittäin *veljiesi rakastamista.*

42 §. Puolusta vaan puolustamistasi totuutta, äläkä poikkea hiuskarvaakaan siitä (Luuk. 9: 26; 12: 8, 9), mutta kavahda vihan vallassa ja pilkan himosta sitä tekemästä. Tuo langenneita ja auta heitä jälleen oikealle tielle sillä sydämmellisellä laupiudella, jolla Kristus sinua on armahtanut. Auta murrettuja ja katkenneita jäseniä jälleen sijallensa Evankeliumin armolla.

Sinä hyvä henki! Älä ylönkatso heikkoja pyhiä! Sinä voit joutua siihen tilaan, että toivoisit olevasi pienin heidän joukossansa.

Sääli uskollisesta sydämmestä muiden heikkoutta, mutta tutki paljo tarkemmasti omia virheitäsi. Käy ahkerasti sairaita ja hyljätyitä sieluja tervehtimässä, sillä kokemus on heitä paljon opettanut.

43 §. Pysy kutsumuksessasi. Käytä itseäsi yhtä kiitollisena ja uskollisena omaisiasi kuin Herraakin vastaan. Tyydy vähään ajallisissa; tulet sinä vähemmälläkin toimeen, pidä paljon sitäkin vähää omaisuutta, joka sinulla on maallista etua, sillä sinä olet pienimpäänkin mahdollon; mutta jos sinulle suodaan tavaraa niin älä pidä sitä sentähden halvempänä, äläkä tule sentähden huolimattomaksi, että Kristus on niin rikas ja antelias (2 Kor. 6: 1).

Pidä jokaista itseäsi parempana; ole aina itse itsellesi vastenmielinen, ikäänkuin ansaitsisit tulla kaikkien Pyhain jalkain alle poljetuksi [65].

Aseta aina silmäisi eteen maailman turhuutta ja katoovaisuutta, joitten alaisina kaikki maalliset kappaleet ovat, äläkä rakkaudellasi mitään muuta halaja kuin Kristusta.

Pidä sitä pahimpana, että sinun täytyy nähdä Kristuksen olevan maailmalle niin perin tuntemattoman, että niin tuiki harvat häntä kyselevät. Jokainen turhuus ja jaaritus kelpaa maailmalle paremmin kuin Hän. Jokaiselle suruttomalle sydämelle on Kristus vanha taru ja Raamattu tyhjä, perusteeton juttu.

Anna sen ajatuksen käydä kipeästi sydämmellesi, että monta kastettua kristittyä tosin on seurakunnan ulkonaisessa yhteydessä eikä kuitenkaan armon alaisena; heillä on paljo huolta velvollisuuksista ja kuuliaisuudesta, mutta vähän huolta Kristuksesta, eivätkä tiedäkään, mikä Evankeliumin armo on.

Valmista itseäsi ristiä vastaanottamaan, tervehdä mielihyvällä sitä tulemastansa, kannu sitä niinkuin Kristuksen ristiä kantaisit; ilolla, olkoonpa se sitte pilkkaa, ivaa, häväistystä, ylönkatsetta, vankeutta ynnä muuta senkaltaista. Pidä vaan siitä hyvin huolta, että se on Kristuksen eikä sinun itsesi tekemä risti (1 Piet. 4; 15, 16). 44 §. Kristuksen ristin ylistystä estetään siten että syntiä tehdään [66]. Wähin, vastoin velvollisuutta, parempaa tietoa ja ymmärrystä, tapahtuva totuuden laiminlyöminen (Math. 5: 19), taitaa yhtä hyvin sytyttää helvetin omassa tunnossasi, kuin tietien tapahtuva suurimpain syntien ehdollinen harjoitus.

Jos sinä olet helvetin kidasta temmattu ja Kristuksen helmoihin saatettu ja niin muodoin saanut sijaa Ruhtinasten joukossa Jumalan huoneessa, ah! kuinka pitäisikään sinun kaikessa elämässäsi laupiuden todistuksena ja esikuvana käyttäytyä. Sinä lunastettu ja pelastettu sielu! Missä äärettömässä kiitollisuuden velassa oletkaan Kristukselle! Minkä mallikelpoisen käytöksen pitäisi siis osoittautua kaikessa sinun vaelluksessasi ja jokaisessa hyvässä työssä? Eikö jokaisen pyhäpäivän pitäisi olla sinulle kiitosjuhlanä, veisataksesi Hallelujaa! Mikä taivas maan päällä onkaan Kristuksen seurakunnassa jäsenenä oleminen ja Hänen, Enkelten ja Pyhain yhteydessä seisominen! Herran ehtoollisella käydessäsi, kuinka pitäisikään sinun sielusi silloin siihen ijankaikkiseen rakkauteen upota, ikäänkuin olisit Kristuksen kanssa haudattu, kaikista muista kappaleista kuolleena ja irroitettuna, paitsi Hänestä!

Niin usein kun ajattelet Häntä yksinänsä, hämmästy ja ihmettele Hänen suurta armoansa, Hänen armonsä korkeutta ja avaruutta. Jos sinun syntiviheliäisyytesi jälleen ilmaantuu, niin luo heti katseesi Kristukseen, joka on sinulle kaikki anteeksi antanut, ja kun tunnet ylpeäksi tulevasi, niin katsele Kristuksen armoa, Hän on totisesti sinut notkistava ja jälleen tomuhun jalkainsä eteen heittävä.

45 §. Älä ikänänsä unhoita sitä hengellistä kihlauksenaikaa, jolloin sinä olit paljaana ja alastomana, vaan Hän verhosi sinua (Hes. 16: 8, 9). Onko mahdollista, että sinulla sen ohessa voi olla yhtään ainoaa ylpeää ajatusta. Muista Häntä, jonka käsivarret ovat käsittäneet sinua ja pidättäen estäneet sinua kadotukseen vajoomasta, Häntä, joka on sinun sielusi syvästä helvetistä pelastanut (Ps. 86: 13).

Kiitä Häntä niin, että kiitoksesi soi pi kaikkein Enkelitten ja ihmisten korvissa, (Ps. 148), ja veisaa ijankaikkisesti Hänen kunniastansa ja armostansa (Ps. 89; 2, 3),

Waella alituiseissa nöyryydessä ja rukouksessa, waella Jumalan armokasvoin edessä sellaisena, jonka päätie voideöljy on vuodatettu.

Älä koskaan unhotä syntejäsi ja Kristuksen anteeksi antamusta, rikoksiasi ja Kristuksen ansiota, heikkouttasi ja Kristuksen voimaa, ylpeyttäsi ja Kristuksen nöyryyttä, monia erhetyksiäsi ja Kristuksen hyvittämistä, syntivelkaasi ja Kristuksen veren alituista vuotamista, horjumistasi ja Kristuksen auttavaa tukemista, puutteitasi ja Kristuksen täydellisyyttä, kiusauksiasi ja Kristuksen sydämmellistä armahtamista, ilkeää saastaisuutta ja Kristuksen vanhurskautta.

46 §. *Autuas sielu!* jonka Kristus sellaisena löytää, *ettei sinulla ole omaa vanhurskautta* (Fil. 3: 9); vaan että sinä olet se, *joka on pessyt vaatteensa ja ne Karitsan veressä valaissu.* (Ilm. k. 7: 14).

Mutta sinä valitettava ja viheliäinen uskolaiseni, joka et tunne Evankeliumia sisällisesti tykönäsi [67]! Älä tyydy siihen, että seurakunta antaa sinun olla yhteydessä; sinä taidat seurakunnassa saavuttaa tarkoituksesi ja yhtä hyvin tulla hyljätyksi Kristuksen tuomiopäivänä; sinä voit kyllä olla kastettu, etkä kuitenkaan ole tullut Jesuksen ja Hänen priiskoitusverensä tykö. (Hebr. 12: 24). Kaikki oma vaikutus ja ahkeroiminen ilman Kristuksen verta, ansiota ja vanhurskautta, (jotka kuitenkin ovat Evankeliumin pääosia) ovat Evankeliumista erehtyväisiä ja jättävät sielun epäilyksen ja tietämättömyyden vaivaamaan tilaan. Kun epäilyksiä aikansa ei kukisteta, muuttuvat ne sydämmen penseydeksi, joka on erittäin määrällinen tauti.

Älä tee pilkkaa kirkonmenoista; ole ahkera Jumalissa tutkistelemuksissa ja rukouksissa. Käy ahkerasti niissä tilaisuuksissa, joissa saatat kuulla jotain hyvää. Opetus, neuvo, nuhde, kehoitus ja lohutus omat meille yhtä tarpeellisia kuin sade ja kaste, tihkusade ja rankkasade ovat yrteille ja ruohoille (5 Moos. 32: 2). Tee kaikki askareesi sydämmestä, ikäänkuin sinä palvelisit Kristusta ja sinulla olisi suorastansa itse Hänen kanssansä tekemistä, ikäänkuin sinä näkisit Hänen ja Hän sinun ja sinä niin ottaisit kaiken voiman Häneltä (Kot. 3: 17, 23, 24).

47 §. Ota vaari niistä pyhistä liikutuksista hyvään päin, jotka ilmaantuvat sielussasi. Pidä suurimpana laupiutena pieninkin hyvä ajatus, jonka sinä käsität Kristuksesta, ja halvinkin hyvä sana, jonka sinä vilpittömästä sydämmestä puhut Hänestä. Oi! kiitä Jumalaa siitä.

Katso, etsikö koitto ylhäältä joka päivä sinua (Luuk. 1: 78) aamukasteessansa, että itkisit syntejäsi; ja koittaako tuo kirkas kointähti Jesus alati sinulle uutta armoa ja rauhaa jakamalla niin, että Hän ystävällisesti ikäänkuin tervehtii sielua kaikissa sen toimituksissa [68].

Jokainen harjoitus ja työ, joka ei tee ihmistä palavammaksi hengessä, tekee hänet lihallisemmaksi; ja

joka häntä ei virvoita, eikä omissa silmissänsä halvenna, se joko penseyttä ja kuolettaa, eli elättää salaiseen ylpeyteen.

48 §. Juudas taitaa tosin pistää kätensä vatiin ja ulkonaisesti nauttia hänelle suotuja kalliita etuja, niinkuin Kastetta, Ehtoollista ja Seurakunnan yhteyttä, vaan Johannes nojautuu Kristuksen rinnoille (Joh. 13: 23). Tämä käytös on evankeliumillinen, jossa meidän on rukoileminen, Jumalan sana kuuleminen ja kaikki meidän työmme ahkeruudella toimittaminen. Ei mikään ole niin voimallinen sulattamaan sydämmen kovuutta, vaikuttamaan hiljaista synnin katumusta sekä parantamaan mielen penseyttä ja huolettomuutta, (joka juuri on kristillisyyden pahin myrkky), kuin Kristuksen rinnoille nojautuminen. Tämä taitaa oikein perin pohjin nöyryyttää sielun, tehdä sen sydämmestä Kristuksen ystäväksi, ja vaikuttaa, että synti tulee sille kauhistukseksi; se taitaa mitä kauhistavimmastakin helvetin kekäleestä tehdä kirkkaan ja ihanan Kristuksen kuvan (Hesek. 16: 8-13; Juud. 21-23; Ps. 45: 10).

Älä siis koskaan ajattele sielusi asian olevan sellaisen kuin sen olla pitäisi, ja olevasi kristitty, joka olet jonnekin ennättänyt, ennenkuin olet tullut niin kauvas, että sinä itse näet ja tunnet istuvasi Kristuksen helmassa, joka on Hänen Isänsä helmassa (Joh. 1: 18).

Tule ainoastaan ja rukoile Isää, että Hän kirkastaisi Kristuksen sinulle; niin taidat olla vakuutettu, että sinulle käy toivosi jälkeen. Sinä et taida tulla Hänen tykönsä millään otollisemmalla rukouksella, kuin että Häneltä tätä ahkerasti anot ja pyydät: sillä juuri sentähden antoi Hän Hänen käydä ulos omasta helmastansa, että Hän olisi kaikkein syntisten silmissä ijankaikkisena Hänen isällisen rakkautensa todistuksena.

49 §. Luonnollisen auringon katseleminen heikontaa silmiä, mutta jota liikkumattomammasti sinä katselet Kristusta vanhurskautesi aurinkoa, sitä valoisammaksi ja kirkkaammaksi tulee uskosi silmä. Katsele ainoastaan ahkerasti Kristusta, niin Hän totisesti tulee sinulle rakkaaksi ja sinä tahdot mielelläsi Häntä lähestyä. Pidä Häntä siis alituisessa muistossa; luo silmäsi alati Kristuksen vereen, muutoin tulet sinä jokaisen kiusauksen rajuilman ympäri kulettamaksi.

Jos sinä haluat nähdä, kuinka synnillinen synti on, oikein sitä kauhistuaksesi ja sentähden kyyneleitä vuodattaaksesi, niin älä rupea katselemaan syntiä yksinänsä (vert. §§ 19 ja 22 ylempänä), vaan katsele ensiksi Kristusta Hänen kärsimyksensä ja sovintokuolemansa muodossa [69].

Jos sinä halajat saada tietää, kuinka kauvas sinä olet ehtinyt armon koettelemuksessa, kuinka kauvas pyhityksessä, niin älä seiso ja katsele senkaltaisia, vaan luo kaikkein ensiksi katseesi Kristuksen vanhurskauteen. Katsele Poikaa, niin sinä näet kaikki; sitten vasta saat sinulle tapahtunutta armoa katsella [70].

50 §. Uskon harjoituksessa tahdotaan kyllä mielellään ensimmäistä parasta katsella, ajatellen sen auttavan, ja siten tehdään se toivon perustukseksi[71]. Mutta mene sinä Kristuksen tykö, äläkä luo silmiäsi sinulle tapahtuneeseen armoon, äläkä siihen pyhyteen, jonka luulet itselläsi olevan, vaan syntiäsi ja viheliäisyytesi. Ei sinulla pidä olla armon koettelemuksesi ja pyhityksesi kanssa mitään tekemistä, ennen kun sinä ensin olet saanut Kristuksen näkyviin, sillä ne ainoastaan pitävät Kristuksen sinulta salattuna. Se, joka koettelemustensa kautta katselee Kristusta, hän on sen ihmisen kaltainen, joka näkee vedessä auringon liikkuvan ja häälyvän sen mukaan kuin vesi läikky.

Katsele sinä ainoastansa Kristusta Isänsä ylimmäisen Armon ja Rakkauden korkealla taivaalliselta istuimella loistavana; siten näet Hänet omassa oikeassa totisessa sanomattomassa kunniassansa.

Tosin taitaa ylpeys ja epäusko vietellä sinua katselemaan jotakin, joka sinussa itsessäsi olisi; mutta usko ei tahdo millään muotoa katsella mitään muuta kuin Kristusta yksinänsä; usko onkin, niin sanoakseni, nielevä sekä sinun pyhytesi että sinun syntisi; sillä Jumala on tehnyt Kristuksen sekä pyhydeksi että synniksi meidän edestämme; meidänkin pitää juuri sentähden kumpanakin vastaan ottaa Hänet (1 Kor. 1: 30; 2 Kor. 5: 21)[72]. Se, joka omaa pyhyttensä rakentaa, ajatellen pitävänsä sitä tarkoituksenansa ja voivansa itseänsä sillä lohduttaa, hän pystyttää suurimman epäjumalan, joka kuitenkin kerran on lisäävä hänen epäilystensä ja peljästyntensä. Jos sinä vaan luot silmäsi pois Kristuksesta, niin vajoot sinä, samoin kuin Pietari, samassa silmänräpäyksessä epäilykseen (Math. 14: 31).

51 §. Totiselta kristityltä ei puutu lohdutusta milloinkaan pikemmin, kuin juuri silloin, kun hän siten luopuu Evankeliumin järjestyksestä ja tiestä, että hän omassa vanhurskaudessaan peillailee itseänsä ja luo katseensa pois Kristuksen täysin kelvollisesta vanhurskaudesta; se on, hän tuntee paremmin näkevänsä yön valossa kuin kirkkaan puolipäivän paisteessa. Se hunaja jota sinä imet omasta vanhurskaudestasi, tulee kerran sinun sielullesi mitä karvaimmaksi sapeksi ja se valkeus, jonka sinä siitä lainaat vaeltaaksesi siinä, muuttuu synkimmäksi pimeydeksi.

Se on perkeleen kiusausta, kun hän yllyttää sinua jäämään armosta ja saamiesi tietojen ja koettelemustesi nojaan, niistä saadaksesi lepoa ja lohdutusta sielullesi. Sitä vastoin tulee Isä ja kuvaa sinulle sanassa uudestaan Kristuksen armon, joka on paljon rikkaampi ja jalompi, kuin sinä taidat ajatellakaan, ja joka Häntä äärettömästi miellyttää, koska Hän käskee sinua tutkistelemaan yksinänsä Kristuksen vanhurskautta, *sillä mitä Hän käskee, sen antaa Hän myös*. (Math. 7: 5); ja tämä on autuaallinen herätys ja liikutus sekä hiljainen kuiska, joka nuhtelee sinun epäuskoasi. Seuraa sinä sen pienintäkin viittausta, noudata sitä ahkerasti rukoillen ja pidä sitä verrattoman kalliina tavarana. Se on sinulle vakuutena siitä, että sinulle on vielä suurempi armo aivottu.

52 §. Kun sinä mielelläsi tahdot rukoilla, etkä kuitenkaan taida, vaan olet sentähden murheellinen ja surunalainen, katsele silloin edestäsi rukoilevaa Wapahtajaasi, joka alati rukoilee hyvää puolestasi Isän tykönä (Joh. 14: 16; luku 17; Room. 8: 34; Hebr. 7: 25). Mitä taitaa sinulta silloin puuttua? Jos sinä tulet levottomaksi, niin luo katseesi Kristukseen, joka totisesti on sinun rauhasi, (Ef. 2: 14), ja joka taivaaseen mennessänsä on jättänyt sinulle rauhansa perinnöksi, ja useammat kerrat kieltänyt sinua syntisellä tavalla ja epäuskoisella pelolla ensinkään itsellesi tuottamasta senkaltaista levottomuutta, että sinun lohdutuksesi ja uskosi siinä kärsisi hätää (Joh. 14: 1, 27).

Nyt istuu Hän siellä ylhäällä kunnian Istuimella, ristinpuussa syvimmän alentumisensa tilassa, perin juurin kukistettuansa kaiken, mikä sinua vahingoittaa ja sortaa taitaa. Kaikki sinun syntisi, kaiken hätäsi, levottomuutesi, kaikki kiusauksesi on Hän kantanut ja, pois mentyänsä, on Hän nyt sinulle sijaa valmistamassa.

53 §. Sinä, joka pidät Kristusta yksinänsä kaikkena kaikessa sekä itseäsi peräti mitättömänä, sinä, joka teet Kristuksen ainoaksi elämäksesi ja olet kaikesta muusta vanhurskaudesta kuolleena, sinä olet totinen kristitty, niitä kaikkein rakkaimpia, jotka ovat löytäneet armon Jumalan tykönä, sinä olet taivaan, rakas ystävä.

Tuota nyt vaan Kristukselle, kaiken Hänen sinulle osottaman rakkautensa edestä, se puhdas ilo, että sinä rakastat kaikkia Hänen köyhiä Pyhiänsä ja Hänen Seurakuntansa jäsentä, kaikkein huonointa ja heikointakin, heidän tietojensa ja käsityksensä eroituksesta huolimatta [73]. Nämätkin ovat Hänen sydämmeensä, samoin kuin muinoin Israelin lasten nimet Aaronin rintakiveen (2 Moos. 28: 21), piirrettyinä. Anna näidenkin sentähden aina olla sinunkin sydämmeesi kirjoitettuina.

Toivottakaat Jerusalemille rauhaa; he menestyvät, jotka Sinua rakastavat!

Abraham Frosteruksen tekemät selitykset.

[1] Kun kirjantekijä sekä tässä että monessa muussa paikassa puhuu Kristuksen verestä meidän kristillisyytemme juurena ja perustuksena, ymmärtää hän sillä koko Kristuksen sovinnon ja ansion vertaa § 50.

[2] Tekijä tarkoittaa tässä sitä viettelystä, josta puhutaan Luuk. 22: 31; Kor. 11: 3.

[3] Nimittäin Kristuksen veren sovittamaa ja elämää antavaa voimaa, että nimittäin elämäni vaelluksesta voisivat nähdä minut Hänen Pyhän Henkensä kautta muuttuneeksi, uudesta syntyneeksi, vanhurskautetuksi ja pyhitetyksi. Ei ole tätä niin ymmärrettävä, että sielua jollakin luonnollisella tavalla priiskottaisi Kristuksen veri; sillä sitte kun Hän kerran ristin päällä on sen vuodattanut, meitä terveeksi tehdäksensä, jakaa Hän nyt verensä varsinaisen vaikuttavan voimansa kaikille niille, jotka uskossa isoovat ja janoovat.

[4] Nimittäin niin, ettet enää voimakkaasti Jesuksen kovan sielun tuskan ja verisen kuoleman liikuttamatta, tahdo pitää yhtään ainoata salaista syntiä estämässä Jesuksen veren perin juurin, se on täydellisesti, parantamasta haavoitettua omaatuntoasi.

[5] Ei ole tätä niin ymmärtäminen, että meillä olisi valta jättää vaarinotettavia velvollisuuksiimme tekemättä; vaan kaiken sen, minkä meidän tulee tehdä, on meidän tekeminen vilpittömästi sydämmeestä ja kernaasta sielusta, jonka Jumalan Henki vaikuttaa, ja tekee meidät halukkaiksi Jesuksen rakkaudessa täydellä mielihyvällä kaikkea tekemään, eikä lohdutustamme ja rauhaamme perustamaan sellaisiin töihin, jotka eivät koetuksissa kestä.

[6] Tämän todistavat seuraavat Raamatun lauseet, kun niitä toista toiseensa oikein verrataan: 4 Moos. 21: 8, 9; Joh. 3: 14, 15; Room. 6: 8, 11; Hebr. 12: 2; tästä enemmän tämän kirjan toisissa paikoissa.

[7] Tässä on muistettava, että kirjantekijä niin usein kuin hän tässä kirjassansa käyttää *Luonto*-sanaa, sillä tarkoittaa turmeltunutta luonnollista ihmistä kaikkine sielun ja ruumiin voiminensa, lahjoinensa,

mahtinensa ja arvoinensa.

[8] Saatana ei koeta koskaan järkähtyä sieluja heidän luonnollisesta ja väärästä omasta vanhurskaudestansa, vaan pikemmin nukuttaa heitä siihen; mutta kun omatunto lain voimallisen sanan kautta herää ja sielu siten huomaa väärän vanhurskautensa, silloin on saatana valmis sekä syyttämään sielua, että myös syöksemään hänet epäilykseen (Sak. 5: 1, 2, 3).

[9] Kirjantekijä ei suinkaan tässä tarkoita ruumiillisten silmäin eli turmeltuneen mielikuvituksen, vaan uskon silmäin toimeen saamaa näkemistä, joka tekee Herran Jesuksen sanassansa niin vakuuttavasti ja voimakkaasti sielulle kuvatuksi, kuin olisi hän kaiken rakkautensa ja armonsa Majesteetissä todenperäisesti Hänen silmänsä edessä läsnä (Joh. 6: 40; Gal. 3: 1).

[10] Tällä kirjantekijä ei neuvo ketään ylenkatseella silmäilemään Jumalan Pyhissä ja Enkeleissä löytyvää hyvää, vaan hän tahtoo ainoastaan muistuttaa lukijaa, ettei Pyhäin ja Enkelein vanhurskaus ensinkään kelpaa perustukseksi, jollei hän pystyisi Jumalan armoon ja rakkauteen perustuvaa luottamustansa rakentamaan.

[11] Kristuksessa, Kristuksen kanssa, Kristuksesta ja Kristuksen kautta on sellaisella armoitetulla sielulla päinvastoin halu kaikkiin hyviin töihin, eikä hän tahdo pienintäkään laiminlyödä, eikä suinkaan ota mitään tehdäkseen siinä ilkeässä mielessä, että hän itse voisi jotakin hyvää ja kiitettävää saada toimeen, päin vastoin hävettävät häntä armollisen Jumalan ja Wapahtajansa edessä sellaiset myrkylliset ajatukset.

[12] Katso alempana §§ 24 ja 33, jotka lähemmin selittävät kirjantekijän tarkoituksen tässä asiassa.

[13] Nimittäin sinun Wapahtajasi. Jos Hänen sivullensa panet vähintäkään omastasi, silloin tahdot olla oma Wapahtajasi, oma opettajasi, oma Ylimmäinen Pappisi ja Kuninkaasi.

[14] Antikristus merkitsee Kristuksen vastustajaa eli väärää opettajaa, joka hylkää Kristuksen ja Hänen ansionsa.

[15] Babeli merkitsee sekoitusta eli hävitystä.

[16] Tähän soveltuvat nämät sanat, jotka tohtori Martti Luther pöytäpuheittensa 3:ssa luvussa puhuu luomisesta ja armosta: "Ah! luontokappale on kaunis olento, armo kaunis asia; kun meidän pitää luomisen ja armon uskoa, silloin soperramme ja sanomme: 'minä utkon', kun pitäisi sanoa: 'minä uskon', samalla tapaa kuin lapsukainen sanoo 'eipä' kun hänen pitäisi sanoa 'leipä'. Sanat koettavat tosin vakuuttaa, vaan sydän sanoo: eipä. Mutta sen kautta me autuaaksi tulemme, että halajamme uskoa. Ah! meidän Herramme Jumala tietää hyvin, että olemme vaivaiset lapsukaiset, kunhan vaan tahtoisimme sen tunnustaa."

[17] Wakuutus siitä, että synti on niin kauhea ja kadottavainen, kuin Jumalan laki meille sanoo sen olevan, nimittäin epäjumalain palvelusta, Jumalasta, siitä korkeimmasta Hyvästä luopumusta, kapina Häntä vastaan (Jes. 59: 2; Room. 8: 7; Ef. 4: 17, 18); sielun murha (1 Moos. 2: 17; Joh. 8: 44; Room. 8: 6; 1 Joh. 3: 8, 15 j.n.e.).

[18] Ei meidän pelastuksemme synnin hirmuisesta velasta, sen julmasta vallasta ja loppumattomasta rangaistuksesta löytynyt Jumalan viisaudessa ja päätöksessä mitään muuta välikappaletta, kuin että Kristus Jumalan Poika oli puuhun ripustettava ja että Hänen oli verinen kuolema kuoleminen, sekä meidän edestämme kirouksena oleminen (Hebr. 9: 22; Gal. 3: 13; Room. 5: 17, 21; Luuk. 6: 6, 7, 8, 11).

[19] Jumalan Hengen vaikutuksesta totisesti syntiä katuva sydämen elävä vakuutus näistä asioista on usko. Sitä ovat meidän puhdasoppiset opettajammekin jalosti teroittaneet ja siitä ovat muutamat, niinkuin Luther, Chemnits, Scriver y.m., puhuneet yhtä merkillisillä sanoilla kuin kirjantekijäkin tässä puhuu.

[20] Jesuksen Kristuksen pettämättömän sille osoittaman hyvänsuomisen rohkaisemana (Joh. 6: 37; 2 Kor. 8: 9; 2 Piet. 3: 15; Hebr. 7: 25).

[21] Näiden raamatun sanain: "Kristuksen on Jumala meille tehnyt viisaudeksi, vanhurskaudeksi, pyhyydeksi ja lunastukseksi", tarkoituksena on, että Kristus yksinänsä on Jumalan päätöksestä määrätty siksi, joka on ja jonka tulee olla minun ainoana viisautenani, siksi, joka yksinänsä tekee minut vanhurskaaksi, viattomaksi, kirkkaaksi ja puhtaaksi Jumalan pyhimpäin ja Hänen kirkkautensa valtaistuimen edessä; Hänen elonantava verensä yksinänsä tekee minut pyhäksi, vahvistaa minua vanhaa Aatamia kuolettamaan, sekä ilolla elämän tietä kulkemaan; ja Hänen verensä on minun ainoa pelastukseni.

[22] Kun mielessämme haudomme liehakoitsevia ajatuksia itsestämme, omasta tiedostamme ja

oivallisuudestamme, sekä hengellisissä että maallisissa asioissa.

[23] Tämä voitaisiin monista Raamatun sanoista todistaa, vaan minä noudatan ainoastaan suuren apostoli Paavalin omaa todistusta tässä asiassa (2 Kor. 7) ja muistutan sitä paitse lukijalle Jobin esimerkkiä. Katso muistutustani n:o 8.

[24] Kirjantekijä tarkoittaa sanoilla: "vähä eli ei vähääkään Kristuksesta", että vähä Kristuksen armosta ja vanhurskaudesta eli ette vähääkään niistä senkaltaisessa sielussa löydä. Jos ystävänä luet, tarkoin miettien, mitä Jes. 28: 3, 17; 50: 10, 11; 1 Kor. 3: 15 seisoo, et sinä silloin taida niin suuresti kärsimistäsi moninaisista kiusauksista kerskata.

[25] Kirjantekijä ei suinkaan tässä hylkää niitä kyyneleitä, joita katuvaisten sielu vuodattaa synteinsä tähden, sillä niitä niin hyvin, kuin elävää ja katuvaista synnintuntoa, pitää kirjantekijä myös armonlahjana; mutta hän varoittaa tässä pitämästä niitä kiusausten ja omantunnon kanteiden lääkityksinä ja paranteina.

[26] Tässä mainittu Dan. 9: 26, kun alkukieltä oikein katsotaan, ei todista sitä, mitä kirjantekijä ajattelee; kuitenkin on asia itsessään oikea ja voidaan monista Raamatun sanoista todistaa (Gal. 5: 4; 1 Kor. 3: 12; Fil. 3: 7, 8 sekä muista), jotka pelkkänä syntinä ja häpeänä tuomitsevat kaikki meidän hyvät aikomuksemme, tietomme, työmme ja tekemme, kun me siinä mielessä olemme niitä tehneet, että niiden kautta voisimme olla Jumalan armoissa (Room. 3: 19; 11: 32; Gal. 3: 22). "Kiitetty olkoon Herra Jesus ja Hänelle ainoalle olkoon kunnia! Häpeä peittäköön syystä meidät!" näin kirjoittaa rakas Luther eräessä paikassa Jo. Sylw. Äranukselle kirjoittamassansa kirjeessä, sekä toisessakin Georg Spenleinille kirjoittamassansa kirjeessä, jonka kirjeen minä tässä senkin tähden tahdon sanasta sanaan julkaista, että se osoittaa tämän kalliin Jumalan miehen koko sydämen, uskon ja kristillisyyden jo ennen Uskonpuhdistusta, olletikin kun tämä kirje kokonaisuudessaan aivan harvoin Lutherin elämäkertaa kertovissa kirjoituksissa löytyy. Kirje kuuluu suomennettuna näin:

Jesuksessa Kristuksessa rakastettu veljeni Spenlein Augustiinimunkki Memmingin luostarissa! Armon ja rauhan suokoon sinulle Jumala ja Herra Jesus Kristus!

Minä halajan tietää, mitä sinun sielusi nyt ajattelee, eikö se milloin omaan vanhurskauteensa kyllästy ja opi Kristuksen vanhurskauteen nojaamaan ja luottamaan. Meidän aikanammehan tulevat monet kiusatuiksi, pitämään juuria ajatuksia itsestään, ne varsinkin, jotka kaikin voimin pyytävät olla laupeita ja hurskaita; ne, jotka, armosta meille runsaasti Kristuksessa lahjoitettua Jumalan vanhurskautta ymmärtämättä, koettavat itse tykönänsä niin kauvan aikaan saada sitä, mikä hyvää on, kunnes omien avujen ja ansioiden kaunistamina luulevat taitavansa Jumalan edessä seisoa, joka kuitenkin on perin mahdotonta. Silloin kuin sinä oleskelit meidän tykönämme, oli sinullakin sellaisia ajatuksia; olinhan itsekin saman harhaluulon sitomana, vaan nyt sodin minä tätäkin erhetystä vastaan; en kuitenkaan ole tähän asti sitä voittanut. Opi sentähden, rakas veljeni, tuntemaan Kristusta ristiinnaulittuna; opi kunnioittamaan Häntä ja toivottomuudessa ja epäilyksessäsi itsestäsi näin sanomaan Hänelle: sinä, Herra Jesus, olet minun vanhurskauteni, mutta minä olen sinun syntisi; Sinä olet tehnyt omaksesi mitä minun on, ja antanut minulle mitä Sinun on; Sinä, minun Wapahtajani, olet ruvennut siksi, mikä Sinä et ollut, ja antanut minun tulla siksi, mikä minä en ollut. Kavahda pyrkimistä niin suurta puhtautta saamaan, että herkeäisit itseäsi syntisenä pitämästä ja syntisenä olemasta. Sillä Kristus asuu ainoastaan syntisten tykönä. Hän on taivaasta astunut alas, asuaksensa syntisissä. Tutkistele tarkasti Hänen rakkauttansa, sinä olet siten havaitseva Hänestä suloisimman lohdutuksen vuotavan. Sillä jos meidän pitäisi työmme ja kärsimistemme kautta päästä lepoon, minkätähden olisi Hän silloin kuollut? Sentähden pitää sinun, epäillen itsestäsi ja omista töistäsi, löytää rauhan yksinään Hänessä. Siinä kivussa pitää sinun myöskin oppia Hänestä; niinkuin Hän on korjannut sinut, niin on Hän myös tehnyt sinun syntisi omaksensa, jos sinä, niinkuin sinun pitää, tämän vahvasti uskot; sillä kirottu se, joka ei sitä usko! Korjaa sinä myös samoin ja kanna kärsivällisyydellä niitä veljiä, jotka ovat kelvottomia ja vielä eksyväisiä, ja tee heidän syntinsä omaksesi; ja jos sinulla on jotakin hyvää, niin anna heidän nauttia hyötyä siitä, niinkuin Apostoli opettaa: "Korjatkaa toinen toistanne, niinkuin Kristuskin on meitä Jumalan kunniaksi korjannut" (Room. 15: 7) ja taas: "Kullakin olkoon se ajatus kuin Kristuksella Jesuksella oli, joka, vaikka Hän on Jumalan muodossa, ei lukenut saaliiksi Jumalan kaltainen olla, vaan alensi itsensä, otti orjan muodon päällensä ja tuli muiden ihmisten vertaiseksi" (Fil. 2: 5 ja seur.). Tee sinäkin samoin. Jos sinä luulet olevasi heitä parempi, niin älä lue sitä saaliiksesi, ikäänkuin olisi se sinun omasi, vaan alenna itsesi, unhotta millainen sinä olet, ja ole niinkuin yksi heistä, että kantaisit heidän heikkouttansa. Sillä onneton on sen vanhurskaus, joka ei tahdo auttaa niitä, jotka hän rinnallansa huomaa olevan huonommassa tilassa kuin hän itse on, vaan ajattelee sen sijaan paeta erämaahan ja oleskella siellä, vaikka hänen läsnäolevana olisi pitänyt palvella muita kärsivällisyydellensä, esirukouksillansa ja esikuvallansa. Tämä on sen

leiviskän kätkemistä, jonka Herra kullekin on suonut, tämä on olla kanssapalvelijoillensa antamatta sitä, mikä heidän omansa on. Tiedä sentähden, jos sinä olet Kristuksen ruusu ja lemmenkukka, että sinä voimassa pysytetään orjantappurain seassa. Waro, ettet itse kärsimättömyyden, rohkean tuomitsemisen eli salaisen ylpeyden kautta tule orjantappurain pistimeksi. Kristuksen valtakunta on (Ps. 110: 2). Hänen valtakuntansa vihollisten keskellä. Sano siis minulle, missä luulet senkaltaisen vihollisten eli ystäväin asuinpaikan olevan. Jos sinulta jotakin puuttuu, niin heitä itsesi maahan Herran Jesuksen eteen ja etsi puutettasi rukouksessa; Hän on itse opettava sinulle kaikki. Katsele ainoastaan mitä Hän sinun ja kaikkien muiden ihmisten edestä on tehnyt, että sinä myös oppisit mitä sinun tulee muille tehdä. Jos hän olisi tahtonut elää ainoastaan hurskasten seassa ja kuolla ainoastaan ystäväinsä edestä, kenen edestä, rakas veljeni, olisi Hänen silloin pitänyt kuolla ja kenen joukossa elää? Tee sinäkin, veljeni niin ja rukoile minun edestäni, Herra on silloin oleva sinun kanssasi. Jää hyvästi Herrassa! Kirjoitettu Wittenbergissä 5 sunnuntaina Pääsiäisen jälkeen vuonna 1516.

Weljesi
Martti Luther,
Augustiini-munkki.

[27] Tässä ei suinkaan opeteta, ettei armoitetussa kristityssä pitäisi löytyä vakaista synnin katumusta ja kauhistusta, aina hillitsemässä häntä tekemästä kaikkea, mitä hän tahtoo, sillä se sotii sitä vakuutusta vastaan, joka Uskolla on synnin kauhistuksesta, josta kirjantekijä ylempänä 14 ja vielä enemmän seuraavissa §§:ssä sangen merkillisesti puhuu. Tekijän tarkoituksena on, että se, joka on ollut oikeassa hädässä ja tuntenut synnin kuoleman pistimenä, mutta sitä vastoin on tässä hätääntyneessä tilassansa sillä tavalla ja muodolla, kuin ylempänä 13 §:ssä on sanottu, saanut oikein tuntea Jesusta ainoaksi Auttajaksensa, Wapahtajaksensa ja Autuaaksitekijäksensä niin, että hän on tullut täydellisesti vakuutetuksi siitä, että Kristus on hänet syvästä helvetistä lunastanut ja verellensä ja kuolemallansa Jumalan kanssa täydellisesti sovittanut; tekijän tarkoituksena on, ettei ihminen senkaltaisessa tilassansa tahdo tehdä paha, ettei hän tahdo tehdä syntiä, vaan tekee kiitollisuuden lain mukaan täydellä mielihyvällä ja halulla kalliin Wapahtajansa Jesuksen mieluiseksi ja kunniaksi kaiken sen, minkä hänen pitää tehdä.

[28] Seuraavista raamatunlauseista: Ps. 132: 14; Jes. 66: 1, 2; Joh. 14: 23; 17:22,23; 1 Kor. 3: 16; 2 Kor. 6: 16, paitsi monista muista, näkyy kyllin selvästi, että Jesus Jumalan Poika, Isän Jumalan ja Pyhän Hengen kanssa, uskovaisessa sielussa rakentaa armo-istuinensa. Tämä ei taida muuta, kuin täydellisesti ijankaikkisiin aikoihin köyhää ja armoitettua sielua lohduttaa.

[29] Kirjantekijällä on ollut täysi syy lainata tämän sananparren 1 Joh. 2: 1 värsystä, jossa *vanhurskas*-sanalla ei ainoastaan tarkoiteta sellaista, jolla on selvä oikeus omistaa ja pitää esinettä hyvin ansaittuna omaisuutenansa, vaan myös sitä, jota muuten kutsutaan *laupiaaksi ja armiaaksi*; tämän käsitämme juuri näin olevan sekä tämän 1 Joh. 2: 1. Raamatunlauseen yhtenäisyydestä, että tämän sanan käyttämisestä Pyhän Raamatun monissa paikoissa, (Ps. 112: 9; Sananl. 11: 20, 21, 30; 12: 20; Jaak. 3: 17, 18 j.n.e.). Sana vanhurskas, Korkeimmassa merkityksessään tarkoittaa siis tässä sen hyvän suosion ylenpalttisuutta ja sitä täydellistä oikeutta, jonka se siis verellensä ja kuolemallansa on ansainnut, tehdäksensä meitä hukkuneita ja kadotettuja syntisiä vanhurskaiksi ja Jumalan tykönä ijankaikkisesti autuaiksi; sillä muutoin on Hän kostavan vanhurskautensa mukaan polttava tuli ja kaikki syntiset ovat heinä ja olki, jotka eivät silmänräpäystäkään taida Hänen edessensä kestää, jos Hän tahtoi heidän kanssansa tuomiolle käydä.

[30] Evankeliumin armo ei kuulu kellekään muulle kuin omasta vanhurskaudestaan paljastetulle, katuvalle syntiselle (Math. 5: 3-6; Ps. 10: 14, 17; Luuk. 1: 53).

[31] Kirjantekijä ei suinkaan tässä kiellä sinua katselemasta omaa syntiviheliäisyyttäsi; sitä on hän myös ylempänä 17 §:ssä mieleesi teroittanut; hän selittää tämän tarkemmin seuraavissa sanoissa.

[32] Meidän kallis Lutherimme on Paavalin Roomalaisille kirjoittaman Epistolän kauniissa alkupuheessansa elävästi kuvannut sellaisia sieluja, kun hän muun muassa sanoo: "Ei se ole muuta kuin petosta, jota muutamat opettavat, että töillä pitää valmistautua armoon"; ja edespäin: "että he haparoitsevat uskoa ja hyviä töitä, eivätkä tiedä, mikä usko ja hyvät työt ovat; kuitenkin puhuvat he ja juttelevat monta sanaa uskosta ja hyvistä töistä".

[33] Se on, eroittaa sinut omasta hyvydestäsi, vanhurskautesi, hartautesi ja pyhyytesi suuresta mielikuvituksesta ja luulosta, jonka nojalla sinä salaisesti niin suuresti ylpeilet.

[34] *Helveti*-sanalla tässä ei ymmärretä sitä ijankaikkista vaivan sijaa, josta ei yhtään lunastusta löydy, vaan suurinta sieluntuskaa ja peljätystä, joka usein Jumalan viisaasta neuvosta ja pyhästä sallimuksesta voi kohdata uskovaisia sangen terveellisten tarkoitusten vuoksi. Siten Jumala joko tahtoo

viedä uskovaista likemmin itseänsä tuntemaan, tahi poistaa hänestä jonkun salaisen hyvän ajatuksen omasta mahdollisuudestaan, kelloisuudestaan ja salaisesta niihin luottamisestaan; tahi tahtoo Jumala näyttää hänelle ja irroittaa hänet jostakin salatusta paulasta, joka on sydämmen pohjassa ollut viritettynä, vaan on aikaa voitain tullut hyvien liikutusten, hartaiden harjoitusten ja omien parannusyritysten peittämäksi; tahi muutamien erhetysten tähden niin ankarasti kurittaa häntä; että hän sitten, niinkuin ruumistansa polttanut lapsi tekee, paremmin karttaisi tulta; tahi sen kautta tehdä häntä kykeneväksi välttämään jotakin uutta saatanan ansaa, ja estää häntä siihen lankeamasta. Senkaltaisessa merkityksessä käytetään helvetti-sanaa Pyhässä Raamatussa (1 Sam. 2: 6; Ps. 71: 20; Ps. 116: 3, 4; Jes. 38: 10, 15; 2 Kor. 12: 7).

[35] Nimittäin ei muulla tavalla paljastettuina köyhinä syntisinä (Ilm. k. 5: 9, 10; 7: 14).

[36] Tämän todistavat nämät Raamatun lauseet: Joh. 3: 16; Room. 5: 20; 1 Tim. 1: 14, 15, 16.

[37] Nimittäin elävän toivosi, johon me Kristuksen kuoleman ja ylösnousemisen kautta kutsutut olemme (Gal. 5: 5; Hebr. 7: 19; 1 Piet. 1: 3, 21).

[38] Sillä tavalla, että sinä joutuisit epäilykseen ja antaisit saatanan viedä voiton asiastasi. Tosin pitää sinun kokonansa antautua Jumalan edessä ijankaikkiseen kadotukseen ja tuomioon syypääksi (Room. 3: 4, 10, 19; 1 Kor. 11: 31, 32); mutta sitä vastaan et suinkaan saa ryöstää Kristukselta Hänen kunniaansa, ikäänkuin Hän olisi sinun hyvin ansaittua ijankaikkista kuolemantuskaasi ja tuomiotasi ollut kärsimättä (Jes. 53: 8); tahi sinullekin ijankaikkista lunastusta löytämättä (Hebr. 9: 12). Älä sellaista tuomiota itsestäsi suinkaan langeta (1 Joh. 3: 19, 20).

[39] Tämän todistaa myös Jer. 28: 21.

[40] Mitä kirjantekijä tässä sanoo, on ymmärrettävä Jumalan aikomuksen ja viisauden mukaan, joka tahtoo, että Jesuksen verta, se on: koko Hänen sovintoansa kaikkiin merkillisiin tapauksiin nähden, nimittäin Hänen pyhään syntymäänsä ja alhaiseen vaellukseensa maan päällä, Hänen suureen sieluntuskaansa, rukoukseensa ja kyyneliehiinsä, Hänen veriseen hikeensä, naarmuihinsa ja haavoihinsa ynnä moniin Hänen kärsimiinsä häväistyksiin, mitä pilkallisimpaan kuolemaansa, hautaamiseensa, voittorikkaaseen ylösnousemiseen ja, taivaaseen astumiseen ja, Isänsä oikealla kädellä istumiseensa ja Hänen meidän edestämme rukoilemiseensa nähden, että kaikkea tätä niin nautittaisiin, että kaikki ihmiset joka paikassa ja kaikissa elämänsä tapauksissa viimeiseen hengenvetoon asti uskoisivat Kristuksen sovintotyön kautta täydellisesti tulleen vapahdetuiksi ja pyhitetyiksi; mitä kirjantekijä tässä sanoo, on näin ymmärrettävä, Jumalan aikomuksen ja viisauden, eikä suinkaan ihmisten huolimattomuuden mukaan, tätä kallista tavaraa vastaanottamaan ja pelastukseksensa, vahvistukseksensa, elämäksensä ja autuudeksensa hyväksensä käyttämään. Sillä se on ja pysyy, Jumala paratkoon, ylen totena, ettei osa ihmisistä nautitse mitään Kristuksen sovinnosta, ehkä he ovat täydellisesti lunastetut; muutamit taas antavat työläästi taivuttaa itseänsä nautitsemaan siitä niin paljon kuin heille on suotu ja lahjoitettu, se on: he eivät tahdo ottaa itsellensä täyttä lohdutusta, eikä heillä siis ole tarpeellista väkevyyttä, Jumalaa peläten, pyhyttä täyttämään; toisin sanoen: he antavat Jesuksen kalliin veren turhaan ja tyhjään vuotaa. Siitä näkyy, kuinka väärä heidän nöyryytensä on, kun he eivät rohkene niin viheliäisinä ja vaivaisina kuin ovat, ottaa niin paljon itsellensä armonlahjasta, kuin heille on ansaittu ja nyt totisesti tarjotaan. He ikäänkuin tahtovat ylpeässä epäilyksessään eli uskottomuudessansa sanoa: Jumalalla ei ole niin hyvää tahtoa, että Hän suopi minulle niin täyttä armonmittaa, eikä Kristuksen verellä niin suurta voimaa, että se taitaisi niin täydellisesti parantaa syntihaavani, eli niin perin juurin omastatunnostani poisottaa kaiken niiden veripahkain tuottaman kivun, jotka nyt vaivaavat minun sieluani ja tekevät minun hitaaksi kerran ilolla juoksemaan elämän tietä, jota minun pitää vaeltaa lepoon, että minä Hänen tykönänsä asuisin.

[41] Kirjantekijä ei tässä suinkaan tarkoita mitään tavatonta Kristuksen ilmestymistä, jota haaveksijain ja kväkarein on tapana hakea, vaan sitä ilmestymistä, joka tapahtuu Jumalan Pyhän sanan kautta, kun me, sitä ahkerasti tutkimalla ja alituisesti ikävöimällä ja rukoilemalla päästöksemme Jumalan tykö, siitä saamme eläväksi ja autuaaksi tekevän tiedon ja tunnon Kristuksesta, se on: me tulemme Jumalan sanan kautta yhä varmempaan ja varmempaan valkeuteen Kristuksen armon täydellisyydestä, eli toisin sanoen: saamme laveamman tiedon, voimallisemman vakuutuksen ja siihen liittyneen elävän koettelemuksen ja tunnon Kristuksen ylenpalttisesta rakkaudesta meitä vaivaisia syntisiä kohtaan, joten autuuden huoneen-hallitus ja järjestys meille silloin ilmoitetaan, ensiksi kointähtenä, sitten Jesuksen kirkkauden kasvoista kirkkaasti loistavana päivänä (2 Kor. 3: 18); jota valistuksen armoa täällä vakavaisuudessa ei kuitenkaan ole muuksi luettava, kuin aamuruskoksi sen ihanan puolipäivän suhteen, joka samasta Jesuksen ja Jumalan, sen Pyhän Kolmeyhteyden kirkkaudesta uskovaisille autuaallisessa ijankaikkisuudessa koittava on (1 Kor. 13: 12; 1 Joh. 3: 1, 2).

[42] Ei kukaan taida estää aurinkoa maanpiirille nousemasta ja valaisemasta kaikkea, mitä sen säteet kohtaavat, vaikka tosin voidaan sulkea silmät niin, ettei sen oikeaa kirkkautta ja valoa nähdä. Samoin ei myöskään voida Kristuksen opin saarnaamista estää maailmassa, eikä voida estää Kristuksen opin

autuaallista vaikutusta tuottamasta niissä, jotka eivät itse seiso sitä vastaan ja paaduta itseänsä. Ja, mikä vielä ihmeellisempää on, monta kertaa tunkeutuu tämä valkeus kaikkein suruttomimpienkin sydämiin vastoin heidän tuntoansa ja haluansa, ehkä sen valaisema voima ja suloinen vaikutus sitten tulee heidän ehdollisten syntiensä kautta tukahutetuksi.

[43] Tämä neuvo ei kehoita ketään syntiä tekemään, vaan Kirjantekijä muistuttaa meitä, että paraskin työ, minkä me voimme tehdä, on niin heikkouksien tahraamana ja vajavaisuuksien sekoittamana, että meillä on kyllin syytä pitää syntinä ja häpeänä kaikkea, joka on meidän omaamme, eikä Jumalan armotyötä meissä. Sangen merkilliset ovat tohtori Chemnits'in sanat tästä asiasta, kun hän, tutkiessaan Tridentin kokouksen päätöstä vanhurskaaksi tekemisestä, näin kirjoittaa Wapahtajan (Joh. 3: 18) sanain johdosta:

Uskovaisten vanhurskaaksi tekeminen autuutta ja ijankaikkista elämää varten on siinä, ettei heitä tuomita heidän töistensä, vaan että he Kristuksen tähden päästetään kadotuksen tuomiosta ja korjataan ijankaikkiseen elämään. Näin sanoo Kristus pyhitetyistä ja uudestasynytyneistä Apostoleille: "Kun te tehneet olette kaiken, mitä teidän on käsketty tehdä, niin sanokaa: me olemme kelvottomat palvelijat". Ei hän tahdo, että hän näin piti sanoa ainoastaan niistä töistä, joita he ennen kutsumustansa vielä sangen heikkoina ollessansa olivat tehneet; vaan sanoo Hän: "vaikka te Pyhän Hengen avulla olette niin pitkälle päässeet, että olette tehneet kaiken, mitä teidän on käsketty tehdä, niin sanokaat kuitenkin: 'me olemme kelvottomat palvelijat.' Mutta kelvottomista palvelijoista langetetaan, kun Jumala käy tuomiolle heidän kanssansa, että he töistensä tuomittaisiin, tämä tuomio (Math. 35: 30): Heittäkää se kelvoton palvelija ulkonaiseen pimeyteen; siellä on oleva itku ja hammasten kiristys. Molemmissa paikoissa (Math. 25: 30 ja Luuk. 17: 10) löytyvät sanat: "*kelvoton palvelija*".

[44] Tosin pitää antaa Lain olla Lakina ja Evankeliumin Evankeliumina, eikä suinkaan sekoittaa toista toiseen, vaan käyttää molempia järjestyksessä ja tarkoitetuksensa mukaisesti; ei kuitenkaan pidä samalla haavaa käyttää Lakia ja Evankeliumia, vaan harjoittaa niitä yhdessä, vaikka kumpaakin erikseen, johon Kirjantekijä itse jo ennemmin 23 § aina loppuun asti oikein neuvo.

[45] Kirjantekijä teroittaa teroittamistaan vieläkin Kristusta uskomme ainoaksi silmäääräksi, sillä uskolla ei ole tässä Kristuksen kanssa tekemistä muuna, kuin sinä, joka on vaivaisen ja armoa isoovaisen syntisen Autuuden Ruhtinas ja Takausmies, eikä suinkaan mikään Mooses. Katso ennemmin tässä asiassa Luther-vainajan kirjoittamassa Uuden Testamentin alkupuheessa.

[46] Ah! Wallan suoraan hylkää koeteltu kirjantekijämme tässä kaiken sen rohkeuden, jonka ihmiset siinä osottavat, että he hartaudesta ja tarvetta tuntumatta veisaamalla ja rukoilemalla tahtovat lähestyä Jumalaa ja Jumalalta armoa anomatta valmistavat itseänsä siihen. Tämä kirjantekijän opetus ei suinkaan sodi sitä vastaan, mitä David sanoo (Ps. 5: 4), vaan pikemmin sopii se hänen pyhän halunsa ja ajatuksensa kanssa yhteen (Ps. 51: 17, 18; vertaa 1 Moos 18: 27, 32; Jer. 10: 23; Room. 8: 20).

[47] Nimittäin siinä tilassa, josta kirjantekijä edellisessä §:ssä oli puhunut.

[48] vertaa Math. 17: 5, jossa sanat ovat näin ymmärrettävät: "Minä olen ajatellut ja ajattelen hyvin, eli autuaallisesti", nimittäin teistä (Jer. 29: 11).

[49] Nimittäin omassa luulossansa (Math. 9: 10-13; Luuk. 7: 24).

[50] Kylmäkiskoiseksi, nurjaksi ja huolettomaksi heidän autuutensa tilasta täällä ajassa ja ijankaikkisuudessa.

[51] Ps. 110: 7; Math. 26: 39, 42; Gal. 3: 13, 14.

[52] Nimittäin vaivaisena, jumalattomana, vääränä ja kirottuna suurena syntisenä lähestyä Hänen armo-istuintansa. Jos luet Lutherin Epistolasaarnan 23:tena sunnuntaina P. Kolm. jälkeen, joka löytyy hänen Kirkko-Postillansa toisessa osassa, N:o 58 §§ 13, 18, 28, 29 sekä §§ 20, 21, 22; hänen saarnassansa N:o 67 P. Matheuksen päivänä samassa Kirkko-Postillassa; niin huomaat, että tämä kallis Jumalan mies on aivan yhtä mieltä kirjantekijän kanssa.

[53] Tosin on Jumala Kristuksen kaikille langenneille Aatamin lapsille vanhurskaudeksi tehnyt, mutta kaikki eivät anna itseänsä sen kautta vanhurskaaksi tehdä, se on: he eivät anna itseänsä, armoa tarvitsevaisina ja Kristuksen veriseen ansioon Uskon kautta luottavaisina syntisinä, Jumalan-tuomiossa vanhurskaaksi julistaa juuri sentähden ei tulekaan tämä Kristuksen ansaitsema vanhurskaus heille hyväksi niin, että ne sen kautta tulisivat vanhurskaiksi tehdyiksi, eli toisin sanoen, Jumalan-tuomiossa julistetuiksi senkaltaisiksi, jotka ovat synnistä päästetyt ja joilla on täydellinen oikeus kaikkeen Jumalan armoon. Sillä toista on vanhurskaus, toista taas vanhurskaaksi tekeminen. Vanhurskauden olemme me kaiken Jumalallisen viisauden ja pyhyden kanssa Aatamin lankeemuksessa peräti kadottaneet; mutta vanhurskaaksi tekemisestä tulemme me ainoastaan Kristuksen täydellisen vanhurskauden kautta, ainoastaan siten, että Kristuksen vanhurskaus ja pyhyys luetaan meidän omaksemme, totisessa

kääntymisessä ja jokapäiväisessä pyhityksessä totisesti osallisiksi, ja jaamme niinmuodoin aina enemmän ja enemmän taipumusta ja voimaa hyvään, eli niinkuin me veisaamme muutamassa vanhassa kirkkovirressämme:

"Näin Herran edess' hurskaaks' tulemm'
Lakia myös mielellämm' kuulemm',
Ja pyydämm' sitä pitää".

Emme suinkaan ijankaikkisiin aikoihin taida enää, sitten kun me niinmuodoin Jumalan kuvan kadottaneet olemme, ilman Hänen armottansa ja voimattansa tehdä pienintäkään hyvää, vielä vähemmin saamme me sillä fariseusten ulkokullatulla toivolla itseämme hyvillä, että me pyhytämme tähden, olkoonpa se kuinkakin kiiltävä, Jumalan tykönä voimme autuaiksi tulla. Tämä on juuri se, jota kirjantekijä kaikkialla kirjassansa niin kiivaasti teroittaa hänen ja meidän aikaisia *Semipelagilaisia* vastaan, jotka vähän, eli eivät vähääkään, pitävät lukua armosta, vaan vaativat sitä enemmän töiden vanhurskautta ja hurskasta elämää, siihen pontevasti ja lujasti Kristuksen armoa ja apua vaatimatta; he eivät ymmärrä armon ylenpalttista voimaa ja siitä vuotavaa pyhyttä, sen autuaallista perustusta ja teeskentelemätöntä olentoa.

[54] Sillä tavalla ja muodolla kuin yleinen suruton joukko nyt tekee.

[55] Lihalla ja verellä ymmärretään luonnollisia ajatuksia, luonnollista voimaa ja kykyä Math. 16: 16, 17; 1 Kor. 12: 3. Katso tässä laveammin Lutherin Kirkko-Postillan evankeliumisaarnassa Pietarin ja Paavalin päivänä N:o 73, §§ 3 4 5, 6, 7.

[56] Se katseleminen, josta kirjantekijä tässä puhuu, on sama, jota hän ylempänä 6 ja 10 §§:ssä on maininnut. Tästä on meillä vanhassa suomalaisessa virsikirjassakin N:o 20 v. 1 samankaltainen lohdullinen muistutus.

[57] Tuo jumalallinen on usko, joka on Jumalan hengen työ, ja jota luonto ei ikänänsä taida vaikuttaa.

[58] Että kirjantekijä tässä kuvaa luonnollisen vapaan tahdon kykenemättömyyttä käsittämään Kristusta niin suoraan, että hän rohkenee ainoastaan Luonto-Kristukseksi kutsua sitä Kristusta, jota vapaa tahto kuvittelee Kristukseksi ja tahtoo käsittää Kristuksena, ei sodi puhdasta oppia vastaan, vaan on pikemmin Kristuksen korkean Jumaluuden ja Wälittäjä-viran kanssa yhtäpitävä. Samoin on kallis Lutherin kirjoituksissansa tästä monessa paikassa puhunut. Pidän siis tarpeettomana tässä kertoa sellaisia hänen sanojansa, vaan viittaa lyhyesti hänen saarnaansa Pyhän Pietarin jo Paavalin päivänä, joka saarna löytyy hänen Kirkko-Postillansa toisessa osassa N:o 72, §§ 3, 4, 5, 10. En kuitenkaan tällä neuvo ketään käyttämään tätä puheentapaa, koska sitä ei löydy Raamatusta, eikä kirjantekijäkään näy kehoittavan sitä käyttämään.

[59] Toht. *Calowius*, selittäessään näitä sanoja, kirjoittaa näin: "Isä ei vedä väkivallalla ja vastaanseisomattomalla tavalla, vaan armollisesti kutsumalla ja voimia lahjoittamalla tahtomaan ja seuraamaan, jota voimaa Hän ei vaikuta välittömästi, vaan Sanan ja sakramenttien kautta, tehden, että ne, jotka eivät tahdo, tahtovat, jotka eivät voi, voivat". Muutoin on kirkko-isä Augustinus, samaa paikkaa selittäessään, antanut meille tämän terveellisen neuvon: "Jos sinua ei vedetä, niin rukoile, että sinua vedettäisiin".

[60] Se on, että sulasta armosta tulla sinuun tarttuneista ja vielä haisevista syntihaavoistasi paratuksi.

[61] Tästä on meillä monta merkillistä muistutusta vanhassa suomalaisessa virsikirjassa N:o 17, 20, 147, 151, 158, 282 v. 6, 8, 11; 295 j.n.e.

[62] Tämän todistavat seuraavat Raamatunlauseet: Ps. 131: 2; Sananl. 4: 23; Math. 22: 12, 13; Ap. T. 8: 13, 21, 22, 23; 1 Kor. 10: 3, 4, 5; 11: 29; 2 Thess. 2: 10, 11; Hebr. 12: 12, 15.

[63] Pois se, että meidän olisi pelkääminen hyvää tehdä, Gal. 6: 9, 10, vaan tässä sanoo kirjantekijä olevan vaarallista, että me liian paljon hyvistä töistä tiedämme, ja ettemme voi huomata sitä suurta heikkoutta, joka niistä seuraa; jonka tähden meillä on kyllin syytä suuresti hävetä Jumalan edessä, kun sellaisia pöyhkeitä ajatuksia sydämmistämme nousee.

[64] Kirjantekijä ei näillä Kristuksen rakkauden osoituksilla suinkaan tarkoita minkäänlaisia tavattomia ilmoituksia ja mielenvaikutuksia, joita haaveksijat ja villihenget tavottavat, vaan niitä armonvaikutuksia, joita Jesus ilmoitetun sanansa kautta ihmisten sydämissä totisesti vielä tänäkin päivänä vaikuttaa, kun he Hänen sanaansa oikeassa järjestyksessä harjoittavat, sen yksinkertaisesti vastaanottavat, siihen suostuvat, sitä uskovat ja tottelevat; sillä "Herra vaatii yksinkertaista kansaa, joka ei tiedä millään ulkonaisella koreudella kaunistella sitä, jota se Jumalan sanasta kuulee", näin sanoo kirkkoisä Ambrosius; katso myös Gal. 1: 16. Toisin sanoen ymmärretään tässä Raamatun kanssa yhtäpitävää Jesuksen syntisiä kohtaan rakkaan, leppiän ja armeliaan sydämmen tuntemista ja

koettelemista, jonka rakkauden työn ja olennon voiman ja totuuden Pyhä Henki Sanan ja Sakramenttien kautta antaa kääntymisen ja pyhityksen tiellä vaeltavan ihmisen joka päivä yhä selvemmin tuntee. Ah! kuinkahan monta sellaista esimerkkiä olisikaan meillä vielä tänäkin päivänä, jos mekin, samoin kuin vanhat kirkkoisämme ovat tehneet, jättäessään jälkeensä isien elämäkertomuksia, tahtoisimme, kukin puolestamme työskennellen, edistää tällaisten kertomusten täydellisiä kokoelmia. Mikä lisäys ja voima niistä karttuisikaan Jumalan kaitselmuksen Historiaan, jota kuitenkin meidän aikoinamme paljon puuttuu; ei uskovainen ole kuitenkaan Davidin tapaan entistä aikaa ajattelematta, eikä muille kertomatta niitä ihmeitä, joita Jumala hänelle ja pyhillensä on tehnyt (Ps. 77: 6, 12; 116: 15; 143: 2). Jokainen sielu, jolle se armo ja autuus tapahtuu, että Isä ilmoittaa Poikansa hänen sydämessänsä, ymmärtää kaiken tämän hyvin, vaan muille on se salaisuus, sillä ei kukaan muu tiedä eli ymmärrä tätä, vaikkapa sitä tuhannenkin kertaa selitettäisiin (Joh. 14: 21, 22, 23; Gal. 1: 16).

[65] Uskovaiset Jumalan lapset ja pyhät eivät taida koskaan tulla niin mielettömiksi, että tahtoisivat ketään ihmistä, vieläpä vähemmin uskossa heikompia, jalkainsa alle polkea; katso edellisen §:län 3:ttä kohtaa. Päinvastoin luulee jokainen sielu, joka oman syntyperäisen suuren turmeluksensa oikein tuntee, ansaitsevansa tulla muiden pyhien kengän nauhoina pidetyksi. (Ps. 84: 11; Math. 15: 27; Luuk. 3: 16).

[66] Tätä voidaan sanoa heikkouden synneistäkin, sillä jollei niitä kohta anteeksi anota, tulevat nämät ehdottomat synnit ehdolliseksi pahaksi, (Ps. 19: 13, 14).

[67] Joka ainoastaan suulla tunnustaa Evankeliumin jumalallista totuutta, vaan ei tahdo sydämessä koetella sen autuaallista vaikutusta (Joh. 5: 38-40).

[68] Sitä meille myös muistuttaa muutama kaunis värsy ruotsalaisesta virsikirjasta, joka suomeksi kuuluu näin:

Kosk' sielu sinult' etsitään,
Niin ilo kohta lisätään;
Turhuus myös pois suljetaan,
Rakkaus sydämmeen painetaan.

[69] Tätä myös tuo kuuluisa ja suuri Jumalan opettama *Johan Gerhardi pyhissä Tutkistelemuksissansa* perusteellisesti opettaa, esimerkiksi 2:ssa, 5:ssä ja muissa saman kauniin kirjan tutkistelemuksissa.

[70] Kirjantekijä tahtoo sanoa, että uskovainen sielu on tyytyväisin, tutkistelllessansa Kristuksen Persoonan Korkeaa Jumaluutta ja Hänen äärettömän suurta autuuttansa, jonka Hänen voitollinen ylönousemisensa ja taivaaseen astumisensa on tuottanut kaikille niille Aatamin lapsille, jotka sen uskoa tahtovat. Kaikkea tätä vakaasti ja alituisesti tutkimalla oppii uskovainen sielu paraiten tuntemaan, kuinka suuri synnin hirmuisuus on, ja mistä Hänen totinen vanhurskautensa ja pyhityksensä vuotaa; hän ei voi viis muuta kuin tulla yhä enemmän ja enemmän sisälliseen häpeään saatetuksi ja siten unohtaa ajatella, onko hän vähän, eli kauvas ennättänyt armon koettelemuksessa ja pyhityksessä; sitä vastoin kiittää ja ylistää hän, sydämessänsä iloiten, Wapahtajaansa, eikä väsy ijankaiken katselemasta sitä korkeutta, syvyyttä, pituutta ja leveyttä, joka hänen vanhurskaudeksensa ja pyhyydeksensä pantu on, nimittäin siinä Kristuksen rakkaudessa, jota eivät kaikki kirkastetut pyhät, eivätkä enkelitkään voi käsittää (Ef. 3: 19; 1 Piet. 1: 12; Ilm.k. 5: 3, 5, y.m.).

[71] Nimittäin ensimmäiset tuntemiset j.n.e. Kirjantekijän tarkoitus on: mielellään tahdotaan parasta itsestensä toivoa ja ajatella, että ollaan Jumalan lapsi; ja koska ei ole mitään, joka kysymykseen: *olenko minä Jumalan lapsi*, sydämen pohjasta sanoo: *olen*, niin koetetaan vehkeillen aikaan saada petollista *olen*-vastausta, näin ajatellen: olen kaiketi Jumalan lapsi; minkätähden? Niin, silloin ja silloin olen minä tuntenut sitä ja sitä armon suloisuutta, sitä ja sitä sisällistä taipumusta miettiväisyyteen, nöyryyteen, armeliaisuuteen j.n.e. Mutta tämä on väärä päätös; sillä tosin taitaa kaikki tämä olla totta itsessänsä; mutta ei siitä seuraa kuitenkaan sitä, jota tahdotaan päättää. Ellei sinulla *juuri nyt* ole Jesusta Jumalanasi ja Herranasi, eli jos sinä et nyt Johanneksen kanssa makaa Kristuksen rinnoilla ja ellei sinulla siinä ole sisällistä lepoa, niin horjuu kaikki sinun toivosi.

[72] Kirjantekijä tarkoittaa, että uskotta ei mitenkään taida olla tekemistä sen ilkeän omanvanhurskauden kanssa, jonka ihminen valmistaa itsellensä teräväjärkisyydellensä omalla hartaudellansa ja pyhydellensä, siinä tyhmässä luulossa, että hän niiden kautta taitaa Jumalan edessä koetuksen kestää; vaan uskolla on yksinänsä ja ainoasti Kristuksen kanssa alati tekemistä. Tästä muistuttaa meitä kauniisti vanhan suomalaisen virsikirjamme n:o 147 v. 7: "Kristus meitä ravitkoon, ja sielull' tarpeens' taritkoon, Eip' usko muita kärsi!"

[73] Kirjantekijä ei tässä suinkaan tarkoita vahingollista uskonnon välinpitämättömyyttä, vaan hän muistuttaa ainoastaan siitä, mitä apostoli Paavali (Room. 15: 1-7) opettaa ja me Uskontunnustuksessamme sanomme uskovamme: "Minä uskon pyhäin ihmisten yhteyden", eli niinkuin sama Uskontunnustuksemme muutamassa ruotsal. virsikirjan virressä n:o 147 v. 26 näin lausutaan:

"Yhden Pyhän Seurakunnan ja kristittyin yhteyden uskon minä maailmassa olevan." Sen kansan, jota joka hetki vaivataan Kristuksen sanan ja opin tähden; Heillä on kaikilla yksi usko ja kaste; Kristukseen he panevat kaiken heidän toivonsa, Hän on yksinänsä heidän autuutensa.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KALLIIT HUNAJAN PISARAT KALLIOSTA
KRISTUKSESTA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work

(any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic

works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation’s website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary

Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.